

SKUPŠTINA CRNE GORE
Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje

IZVJEŠTAJ O RADU
ODBORA ZA TURIZAM, POLJOPRIVREDU, EKOLOGIJU I PROSTORNO PLANIRANJE
ZA 2021. GODINU

Podgorica, maj 2022. godine

Izveštaj o radu Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje za 2021. godinu sadrži pregled aktivnosti Odbora tokom protekle godine. Prvi dio Izveštaja sadrži podatke koji se odnose na zakonodavni i nadzorni rad Odbora, a drugi dio hronološki navedene međunarodne i ostale aktivnosti Odbora, članova Odbora i službenika u Sekretarijatu Odbora.

I ZAKONODAVNA I NADZORNA AKTIVNOST

Odbor je u 2021. godini održao 11 sjednica, na kojima je razmotreno 28 tačaka dnevnog reda, u okviru kojih:

- Tri (3) Predloga zakona (dva (2) Predloga zakona i jedan (1) Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona);
- 2 amandmana

Odbor je tokom 2021. godine predložio Skupštini na usvajanje osam (8) zaključaka.

Sjednice Odbora, tokom 11 dana, trajale su ukupno 28 sati i 42 minuta.

Odbor je kao nadležno radno tijelo u 2021. godini razmotrio Predlog zakona o izmjenama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju, koji su predložili poslanici: Slaven Radunović, Zdenka Popović, dr Branka Bošnjak, Dragan Ivanović i Miloš Konatar i koji je usvojen na Četvrtoj sjednici Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2021. godini, 27. maja 2021. godine.

Odbor je, u skladu sa članom 137 stav 2 Poslovnika Skupštine, razmotrio Predlog zakona o budžetu Crne Gore za 2021. godinu i Predlog zakona o budžetu Crne Gore za 2022. godinu, u dijelu koji se odnosi na potrošačke jedinice: Ministarstvo ekonomskog razvoja, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma.

Ukupno dva (2) amandman koje je Odbor razmotrio u 2021. godini odnose se na Predlog zakona o izmjenama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju i podnijeli su ih poslanici.

U skladu sa članom 67 Poslovnika Skupštine Crne Gore, sjednicama Odbora prisustvovali su predstavnici predlagača akata, podnosioci amandmana, predstavnici državnih organa i institucija, predstavnici pravnih lica i nevladinih organizacija. Zabilježeno je ukupno 49 učesnika:

- 16 učesnika predstavnika predlagača akata i podnosilaca amandmana (član 67 stav 1);
- 33 učesnika predstavnika državnih organa i institucija (član 67 stav 4).

Broj ostalih akata koje je Odbor razmotrio u 2021. godini je pet (5) i to: Predlog izvještaja o radu Odbora za 2020. godinu, Predlog plana rada Odbora za 2021. godinu, Konačni izvještaj DRI o reviziji uspjeha „Upravljanje intervencijama u slučaju iznenadnog zagađenja u Jadranskom moru“, Konačni izvještaj DRI o reviziji uspjeha „Efikasnost mehanizma regulacije, praćenja i izvještavanja o kvalitetu vazduha u Crnoj Gori“ i Izvještaj vrhovnih revizorskih institucija Albanije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Italije, Crne Gore i Slovenije o

sprovedenju međunarodne paralelne revizije „Upravljanje intervencijama u slučaju iznenadnog zagađenja u Jadranskom moru“.

Tabela 2 – Uporedni statistički podaci o radu Odbora za 2020. godinu i 2021. godinu

Broj sjednica Odbora		Trajanje sjednica (u danima)		Trajanje sjednica (u satima)		Broj razmatranih tačaka dnev. reda		Broj razmatranih predloga zakona		Broj razmatranih amandmana		Broj razmatranih izvještaja		Broj razmatranih Odluka	
2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
16	11	14	11	12 sati i 15 min	28 sati i 42 min	29	28	8	3	49	2	-	2	2	-

Učešće na sjednici u skladu sa čl. 67 Poslovnika		Konsultativna saslušanja		Kontrolna saslušanja	
2020.	2021.	2020.	2021.	2020.	2021.
26	49	13	8	-	10

Odbor je u skladu sa nadležnostima, a radi uspješnijeg ostvarivanja kontrolne i nadzorne funkcije Skupštine, sproveo 2 kontrolna i 2 konsultativna saslušanja u 2021. godini.

- Na Četvrtoj sjednici održanoj 16. jula 2021. godine Odbor je održao kontrolno saslušanje (rasprava) na temu: „Stanje u oblasti prostornog planiranja u Crnoj Gori“.

Saslušan je dr Ratko Mitrović, ministar ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, a sjednici su prisustvovali i Radovan Bojović, sekretar Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma i Mirko Žižić, glavni državni arhitekta u Ministarstvu.

- Na Petoj sjednici održanoj 23. jula 2021. godine Odbor je održao konsultativno saslušanje (rasprava) na temu: „Problemi koji se odnose na subvencije za proizvedeno mlijeko, povećanje cijena stočne hrane, problem sa akcizama na gorivo, problemi sa otkupom hrane i problematika ostvarivanja kreditne podrške poljoprivrednicima (stočarima)“.

Saslušan je mr Aleksandar Stijović, ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, a sjednici su prisustvovali i mr Nebojša Veličković i Nikolina Mišnić, državni sekretari u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

- Na Devetoj sjednici održanoj 17. novembra 2021. godine Odbor je održao konsultativno saslušanje (rasprava) na temu: „Analiza turističke sezone u 2021. godini i dalji koraci u pravcu razvoja turizma u Crnoj Gori“.

Saslušan je mr Jakov Milatović, ministar ekonomskog razvoja, a sjednici su prisustvovali i Vasilije Čarapić, pravni savjetnik ministra, Ivana Đurović, državna sekretarka u Ministarstvu, Marko Vukašević, v. d. generalnog direktora Direktorata za investicije u turizmu i dr Ana Tripković Marković, direktorica Nacionalne turističke organizacije Crne Gore.

- Na 11. sjednici održanoj 24. decembra 2021. godine Odbor je održao kontrolno saslušanje (rasprava) na temu: „Ugroženost vodoizvorišta Bolje sestre, njegova izdašnost i prijetnje za funkcionisanje vodosnadbijevanja Regionalnog vodovoda Crnogorsko primorje“.

Saslušani su: mr Aleksandar Stijović, ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, prof. dr Ratko Mitrović, ministar ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, prof. dr Danilo Mrdak, državni sekretar u Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Josip Đurašković, izvršni direktor Regionalnog vodovoda Crnogorsko primorje i Ilir Harasani, direktor Uprave za inspeksijske poslove Crne Gore, a sjednici su prisustvovali i Nikolina Mišnić, državna sekretarka u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Miodrag Radulović, glavni inspektor u Odsjeku za inspekcije za vode.

II MEĐUNARODNE I OSTALE AKTIVNOSTI

i. Aktivnosti Odbora i članova Odbora

a) Sastanak predsjednika Odbora, Dragana Krapovića, sa predstavnicima Asocijacije turističkih vodiča Crne Gore

Organizator: Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje

Učesnici: Dragan Krapović, predsjednik Odbora

Datum održavanja: 15. februar 2021. godine

Mjesto održavanja: Podgorica, Skupština Crne Gore

Na sastanku je bilo riječi o aktivnostima Asocijacije, zakonskom okviru koji uređuje rad turističkih vodiča, problemu sezonalnosti posla turističkih vodiča, potrebi edukacije turističkih vodiča. Istaknuta je potreba rješavanja pitanja neuređenih odlagališta i neobezbjedenih vidikovaca. Posebna pažnja posvećena je izazovima sa kojima se srijeću turistički vodiči tokom pandemije virusa korona. Ukazano je na potrebu prepoznavanja turističkih vodiča kroz pakete pomoći i dodjeljivanje jednokratne pomoći za licencirane vodiče, kao i podršku samozapošljavanju u ovoj oblasti.

Zaključeno je da je u narednom periodu potrebno uspostaviti stalnu komunikaciju Odbora sa Asocijacijom turističkih vodiča koja će dostaviti svoje predloge za unapređenje stanja u ovoj oblasti.

b) Regionalna konferencija održivog razvoja EUSR Kosovo

Organizator: Kosovo Sustainable Development Week

Učesnici: Genci Nimanbegu, zamjenik predsjednika Odbora

Datum održavanja: 10. jun 2021. godine

Mjesto održavanja: Podgorica, Skupština Crne Gore, putem ZOOM platforme

Zamjenik predsjednika Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje Genci Nimanbegu, učestvovao je, putem ZOOM aplikacije, na Regionalnoj konferenciji održivog razvoja EUSR Kosovo (Kosovo Sustainable Development Week), čiji je glavni cilj pospješivanje saradnje i uzajamne pomoći u oblasti održivog razvoja i zelene ekonomije među zemljama Zapadnog Balkana. Konferencija se održala po četvrti put i u njenom ovogodišnjem fokusu bila je Zelena agenda Evropske unije za Zapadni Blakan. Konferencija je organizovana na način da su četiri jutra zaredom održavani takozvani Zeleni jutarnji sastanci na kojima je predstavljeno pet sastavnih komponenti Zelene agende.

Zamjenik predsjednika Odbora je uzeo učešće trećeg dana konferencije zajedno sa poslanicom Parlamenta Kosova, Albenom Reshitaj i Kirilom Arzovskim Przo, biologom i glavnim urednikom regionalne medijske platforme za zaštitu životne sredine DOMA. Na sastanku je ukazano na značaj koji zaštita životne sredine mora imati prilikom kreiranja javnih politika, na važnost saradnje zemalja regiona kako bi se životna sredina zaštitila, na načine na koje je proizvodnja hrane povezana sa pitanjem zaštite životne sredine i na potrebu podizanja nivoa institucionalne i društvene svijesti kako bi se pozitivne promjene u ovoj oblasti dostigle.

Na kraju sastanka zaključeno je da su izazovi iz oblasti životne sredine i organske proizvodnje zajednički za sve zemlje Zapadnog Balkana, da je zajednički pristup ovim pitanjima zemalja regiona neophodan kako bi se konkretni rezultati ostvarili, da je saradnja svih učesnika javnog života (donosioca odluka, predstavnika civilnog sektora, eksperata iz ove oblasti, akademske zajednice) potrebna u cilju pronalaženja najboljih rješenja i da je pomoć zemalja Evropske unije, njihova znanja, iskustva i pozitivne prakse, nužan preduslov kako bi Zelena Agenda na pravi način bila primijenjena u regionu Zapadnog Balkana.

c) 30. Ekonomski forum

Organizator: Fondation Institut for Estern Studies

Učesnici: dr Predrag Sekulić, član Odbora

Datum održavanja: 7 - 9. septembar 2021. godine

Mjesto održavanja: Hotel Golebiewski, Karpacz, Poljska

Član Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje dr Predrag Sekulić, učestvovao je u radu 30. ekonomskog foruma koji se održao u Karpacu, Poljska.

Prvog dana skupa, učesnicima su se obratili predstavnici mlade populacije iz Srednje Evrope na temu budućnosti tog dijela svijeta, a uslijedila je i diskusija koja je tretirala nova dešavanja na planu međunarodne politike, sa posebnim osvrtom na odnose na relaciji Sjedinjene Američke Države - Evropa - Rusija – Kina. Tokom Plenarne sesije 30. ekonomskog foruma, drugog dana skupa, učesnici su imali priliku razmijeniti mišljenja i o uticaju Zelenog sporazuma na transportnu politiku u srednjoj Evropi, tokom koje je iznijeto da će ovaj akt

predstavljati ključnog činioca koji će uticati na politiku iz ove oblasti u Srednjoj Evropi tokom narednih godina. U kontekstu panela „Buduća Europa: otvorena ili zatvorena?“, u uvodnom dijelu iznijeto je pitanje bazirano na činjenici da je od najvećeg proširenja Evropske unije proteklo 14 godina, te da li je navedeni period dopustio nestanak podjela između starih i novih država članica. Iznijeto je i da potraga za kompromisom u ovom kontekstu zahtjeva veću integraciju i primjenu koncepta Evrope solidarnosti i suvereniteta, što predstavlja najveći izazov regiona, a tokom diskusije je razgovarano i o granicama evropskih integracija: geografskim, strukturnim, društvenim i ekonomskim.

Tokom trećeg dana 30. ekonomskog foruma učesnici skupa su imali priliku da diskutuju o višegradskom Zelenom sporazumu, a u najznačajnijem dijelu o izazovima za poljoprivredu i elektroenergetsku industriju. Završnicu 30. ekonomskog foruma obilježila je diskusija učesnika na temu „Srednja Evropa - baština, ljudi i budućnost“.

d) Okrugli sto „Ekološka država – 30 godina kasnije“

Organizator: Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje

Učesnici: Dragan Krapović, predsjednik Odbora, mr Danijela Đurović i dr Dejan Đurović, članovi Odbora

Datum održavanja: 13. septembar 2021. godine

Mjesto održavanja: „Vila Gorica“, Podgorica

Okrugli sto je organizovan u cilju što boljeg i potpunijeg razumijevanja problema Crne Gore u vezi sa važnom temom kakva je ekologija - gdje smo 30 godina kasnije, kakvo je realno stanje, da li možemo i da li želimo da se sa ključnim ekološkim izazovima uhvatimo u koštac. Dragan Krapović, predsjednik Odbora, otvarajući okrugli sto podsjetio je da je događaj organizovan kako bi pojedinci i institucije, koje se direktno bave ekologijom i temama na koje se pregovaračko poglavlje iz oblasti životne sredine odnosi, dali osvrt i iznijeli zapažanja na stanje u ovoj oblasti 30 godina nakon proglašenja Crne Gore ekološkom državom. U uvodnom obraćanju je istakao da Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje, kao dio zakonodavne vlasti Crne Gore, ima posebnu institucionalnu odgovornost i obavezu da pokrene značajne teme ekološkog razvoja Crne Gore, imajući u vidu da Odbor u svojoj nadležnosti, između ostalog, ima zaštitu i unapređivanje životne sredine, prirode i prirodnih dobara, nacionalne parkove, zaštitu od opasnih i štetnih materija, zaštitu od drugih izvora ugrožavanja životne sredine. U uvodnom dijelu okruglog stola, govorili su: Daniela Gasparikova, stalna predstavica UNDP u Crnoj Gori; prof. dr Danilo Mrdak, državni sekretar u Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma; Jelena Kljajević, direktorica Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gore; Draško Boljević, direktor Eko fonda (Fond za zaštitu životne sredine) i Nikola Raičević, savjetnik u Agenciji za zaštitu životne sredine. Pored gostiju koji su se obratili u uvodnom dijelu, okruglom stolu su prisustvovali i članice i članovi Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje Skupštine Crne Gore, kao i predstavnici: Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Hidrometeorološkog i seizmološkog zavoda, Morskog dobra i nevladinog sektora (NVO Green Home, Centar za zaštitu i proučavanje ptica, NVO Naša akcija, Zero Waste Montenegro i Dr Martin Schneider - Jacoby Association). Članovi Odbora su ukazali na potrebu donošenja Prostornog plana Crne Gore koji treba da u najznačajnijoj mjeri uključi ekološku dimenziju. Postavljena su pitanja koja se odnose na kontaminaciju tla osiromašenim uranijumom, troškove pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, uticaj klimatskih

promjena, pitanja požara, sanitarnih deponija i upotrebe plastike za jednokratnu upotrebu. Ukazano je na potrebu formiranja posebnog ministarstva koje u svojim nadležnostima ima ekologiju i životnu sredinu. Istaknuta je potreba za boljom koordinacijom, naročito između lokalnih i centralnih vlasti. U dijelu diskusije ocijenjeno je da je potrebno uložiti dodatni napor da bi se postigla usklađenost sa EU standardima u ovoj oblasti, da nedostaju prostorno-planska dokumenta na svim nivoima i planovi upravljanja zaštićenim područjima. Ukazano je na potrebu održivog korišćenja prirodnih resursa imajući u vidu njihovu prekomjernu eksploataciju. Kada je u pitanju zakonska regulativa rečeno je da je ona u većoj mjeri usklađena sa EU zakonodavstvom ali da uglavnom izostaje implementacija. Na kraju događaja je ocijenjeno da Crna Gora, da bi postala ekološka država u pravom smislu te riječi, ima još mnogo izazova na tom putu.

e) Pripremni parlamentarni sastanak povodom 26. Konferencije Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama (COP26)

Organizator: Interparlamentarna unija i Dom poslanika Italije

Učesnici: Dragan Krapović, predsjednik Odbora, Slaven Radunović, član Odbora i mr Danijela Đurović, članica Odbora

Datum održavanja: 8. i 9. oktobar 2021. godine

Mjesto održavanja: Rim, Italija

Delegacija Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje učestvovala je na Pripremnom parlamentarnom sastanku za 26. konferenciju Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama (COP26) koji se održava 8. i 9. oktobra 2021. godine u Rimu. Na otvaranju prisutnima su se obratili: Roberto Fiko, predsjednik Doma poslanika Italije, Maria Elizabeta Alberti Kazelati, predsjednica Senata, Duarte Pačeko, predsjednik Interparlamentarne unije i Pier Ferdinando Kazini, predsjednik italijanske grupe u Interparlamentarnoj uniji (IPU) i počasni predsjednik IPU-e. U uvodnom dijelu predstavljeno je globalno opredjeljenje usmjereno ka smanjenju uticaja klimatskih promjena i suočavanje sa njihovim posljedicama. Prvog dana Pripremnog parlamentarnog sastanka razmatrana su pitanja koja se odnose na zeleni pristup oporavku od pandemije kovida-19 i statusu pregovaranja vezano za predstojeću Konferenciju zemalja članica Konvencije o klimatskim promjenama (COP26). Tom prilikom je istaknuta zabrinutost zbog izazova do kojih dovode klimatske promjene, porastu temperature, uticaju na ekonomiju i ukazano na potrebu određivanja nacionalnih prioriteta. Drugog radnog dana Pripremnog parlamentarnog sastanka COP26, delegacija Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje prisustvovala je audienciji koju je za učesnike navedenog događaja u Vatikanu upriličio papa Franjo, poglavar Katoličke crkve. Papa Franjo je u svom obraćanju ukazao na značaj zajedničke borbe sa izazovima klimatskih promjena, na nužnost saradnje, na konstantno traženje jedinstva u različitosti, na promovisanje tolerancije, solidarnosti, razumijevanja i uvažavanje potreba i stanovišta drugih, na neophodnost razvijenih država da pomognu zemljama u razvoju. Istakao je da samo zajedničkim naporima i zajedničkim djelovanjem možemo sačuvati „kuću svih nas" i unaprijediti život svih, bez izuzetka. Nakon posjete Vatikanu, učesnici Pripremnog sastanka su nastavili svoje aktivnosti na sesijama. Na njima je naglašeno koliku opasnost predstavljaju klimatske promjene i kakve dugoročne posljedice mogu izazvati i na nužnost hitnog reagovanja parlamenata širom svijeta kroz njihovu zakonodavnu, ali budžetsku i svaku drugu aktivnost. Ukazano je na potrebu još veće

posvećenosti svih kako bi se dosegla „klimatska pravda“ i kako bi put zelenog oporavka zaista rezultirao željenim efektima. Na kraju je zaključeno da, iako su ovom događaju prisustvovali predstavnici parlamenata različitih kultura, jezika, tradicija i pravnih sistema, svima je zajednička briga za budućnost i opredijeljenost ka kreiranju zdravog okruženja za sadašnje i buduće generacije.

f) Sastanak na marginama Pripremnog parlamentarnog sastanka povodom 26. Konferencije Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama (COP26)

Organizator: Interparlamentarna unija i Dom poslanika Italije

Učesnici: mr Danijela Đurović, članica Odbora

Datum održavanja: 8. oktobar 2021. godine

Mjesto održavanja: Rim, Italija

Predstavnice Interparlamentarne unije Sara Libera Zanetti i Aleksandra Blagojević sastale su se u prvom dijelu Pripremnog parlamentarnog sastanka sa poslanicom mr Danijelom Đurović vezano za aktivnosti u dijelu projekta „Green Recovery“. Tom prilikom je prepoznata potreba da u okviru projekta Odbor podrži kroz razmjenu iskustava i dobrih praksi sa drugim parlamentima.

U drugom, tehničkom, dijelu sastanka sa sekretarkom Odbora definisane su aktivnosti koje se odnose na organizaciju sastanka vezanog za podršku donošenju Prostornog plana Crne Gore i razmjenu iskustava u ovoj oblasti (prije svega iskustva Hrvatske i Austrije).

g) Parlamentarni sastanak povodom 26. Konferencije Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama (COP26)

Organizator: Interparlamentarna unija i Parlament Velike Britanije

Učesnici: Slaven Radunović, član Odbora

Datum održavanja: 7. novembar 2021. godine

Mjesto održavanja: Glazgov, Škotska, Velika Britanija

Poslanik Slaven Radunović, član Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje prisustvovao je Parlamentarnom sastanku za 26. Konferenciju Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama (COP26) koji se održao u Glazgovu, Ujedinjeno Kraljevstvo. Prisutnima su se na otvaranju obratili: Lindzi Hojl, predsjednik Donjeg doma Parlamenta Ujedinjenog Kraljevstva, Lord Mekfol od Alkluita, predsjednik Doma lordova Ujedinjenog Kraljevstva, Duarte Pačeko, predsjednik Interparlamentarne unije i Harijet Boldvin, poslanica, predsjedavajuća Britanske grupe Interparlamentarne unije.

Tokom sastanka istaknuta je važnost poštovanja Pariskog sporazuma i definisanja ciljeva na Konferenciji. Poslanici su izrazili duboku zabrinutost zbog klimatske krize i ocijenili da je potrebno preduzeti hitne akcije i ojačati međunarodnu saradnju u dijelu klimatske akcije. Ukazano je na značaj uvođenja zelene ekonomije i zelenog oporavka od pandemije, kojim bi se osiguralo da porast globalne temperature ne prelazi 1,5°C. Ocijenjeno je da odgovorno upravljanje planetom i dobrobit čovječanstva, moraju biti u središtu svih političkih ambicija i aktivnosti. Istaknuto je i da su parlamenti, imajući u vidu zakonodavnu, nadzornu, predstavničku i ulogu u usvajanju budžeta ključni u obezbjeđenju implementacije ciljeva Okvirne konvencije o klimatskim promjenama i ciljeva sadržanih u Pariskom sporazumu.

Takođe, bilo je riječi i o razvojnim ciljevima i zakonodavnom okviru za smanjenje rizika od katastrofa koji su neophodni za implementaciju međunarodnih obaveza u oblasti klimatskim promjena, imajući u vidu da su klimatske promjene globalno pitanje koje prevazilazi granice. Iz tog razloga je ključna snažna međuparlamentarna saradnja i pronalaženje globalnih rješenja, koja osiguravaju da sve zemlje mogu odgovoriti na neizbježne izazove uzrokovane klimatskim promjenama, a prije svega ublažavanjem i upravljanjem rizikom od katastrofa i ekstremnih događaja pogoršanih klimatskim promjenama. Prepoznata je i ključna uloga parlamenata, kako bi nacionalne vlade planirale sveobuhvatno upravljanje rizicima. Na kraju sastanka je usvojen Završni dokument sa pojedinostima o zajedničkim perspektivama, prioritetima i ambicijama međunarodne parlamentarne zajednice, kojim se pozivaju svjetski lideri na najambicioznije i najhitnije akcije.

h) Sastanak predsjednika Odbora sa poslanikom Parlamenta Ujedinjenog Kraljevstva Martinom Vikersom

Organizator: Nacionalna turistička organizacija

Učesnici: Dragan Krapović, predsjednik Odbora

Datum održavanja: 22. novembar 2021. godine

Mjesto održavanja: Podgorica, putem ZOOM platforme

Na sastanku je ukazano da između Crne Gore i Velike Britanije postoji značajna perspektiva za saradnju u oblasti turizma i investicija. Krapović je istakao značajan potencijal Crne Gore kao investicione destinacije, posebno nakon završetka prioritetne dionice autoputa Bar – Boljare, kao i da, pored crnogorske obale po kojoj je prepoznata, postoji veliki prostor da se investitorima i turoperatorima iz Velike Britanije predstavi sjeverni dio Crne Gore koji raspolaže značajnim prirodnim resursima i da će, u narednom periodu, upravo staviti akcenat na valorizaciju tog dijela države. Ana Tripković Marković, direktorica NTO-a, istakla da se tržištu Velike Britanije posvećuje posebna pažnja, s obzirom da ono predstavlja tržište prvog prioriteta za Crnu Goru. Informisala je Vikersa da su prilikom učešća na jednom od najvažnijih svjetskih sajmova turizma WTM 2021. godine u Londonu, već ugovoreni sedmodnevni aranžmani za Crnu Goru za iduću godinu i kako se samo nekoliko sedmica nakon objavljivanja paket tura za Crnu Goru bilježi izuzetno dobre rezervacije sa tog tržišta.

Poslanik Martin Vikers se saglasio da postoji značajna perspektiva za buduću saradnju dvije države u oblasti turizma i investicija, i ovom prilikom najavio posjetu Crnoj Gori u prvom kvartalu naredne godine, kako bi se detaljnije razmotrile mogućnosti i dogovorili konkretni koraci u cilju privlačenja kako investitora, tako i turoperatora iz Velike Britanije. Vikers je istakao spremnost da pruži podršku Crnoj Gori na njenom putu razvoja, i naglasio značaj nastavka intenzivne komunikacije između njegovog kabineta i predstavnika Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje i NTO.

i) Posjeta delegacije SEJMA-a Poljske Crnoj Gori

Organizator: Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje

Učesnici: Dragan Krapović, predsjednik Odbora, Genci Nimanbegu, zamjenik predsjednika i dr Predrag Sekulić, član Odbora

Datum održavanja: 22 -25. novembar 2021. godine

Mjesto održavanja: Skupština Crne Gore, opština Budva, Nacionalna turistička organizacija, opština Žabljak i glavni grad Podgorica

Posjeta delegacije Sejma Poljske Crnoj Gori počela je sastankom sa delegacijom Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje. Sastanku su prisustvovali: Marek Matuzevski, predsjedavajući Odbora za fizičku kulturu, sport i turizam, Gžegož Matusijak, predsjednik Pododbora za turizam, Pjotr Uruski, član Odbora i Przemislav Drabek, član Odbora, Dragan Krapović, predsjednik Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje, Genci Nimanbegu, zamjenik predsjednika Odbora i Predrag Sekulić, član Odbora.

Na sastanku je bilo riječi o turističkim potencijalima Crne Gore, značajnim resursima koji se ogledaju u povoljnoj klimi i lijepoj prirodi, mogućem turističkom razvoju planinskog dijela Crne Gore, kao i o značaju poljskih turista za crnogorsko tržište. Tokom posjete Budvi, predstavljeni su kapaciteti, kako kolektivnog, tako i individualnog smještaja, ali je razgovarano i o mogućnostima uvođenja novih avio linija niskobudžetnih kompanija na relaciji Poljska - Crna Gora. Takođe, bilo je riječi o mogućnosti ostvarenja saradnje sa poljskim turoperaterima u cilju privlačenja turista sa poljskog tržišta. Drugog dana posjete Crnoj Gori, delegaciju Sejma Poljske ugostile su predstavnice Nacionalne turističke organizacije Crne Gore. Na sastanku je naglašena potreba saradnje sa Nacionalnom turističkom organizacijom Poljske. Ocijenjeno je da bi međusobna saradnja omogućila popunjenost turističkih i avio-kapaciteta, a kao projekat od izuzetnog značaja predstavljena je izgradnja auto puta „Via Karpatia” koji će povezati jug i sjever Evrope. Posjeta je nastavljena obilaskom NP „Durmitor” i sastankom sa direktoricom TO Žabljak Vanjom Krgović-Šarović. Tom prilikom je prezentovana turistička ponuda sjevernog dijela Crne Gore i nacionalna kuhinja. Trećeg dana posjete, delegacija Sejma Poljske upoznala se sa ponudama Glavnog grada Podgorice. Pored turističke i gastronomske ponude, delegacija je imala priliku da se susretne sa lokalnim stanovništvom i razmijeni informacije o svakodnevnom životu u Crnoj Gori i Poljskoj. Nakon obilaska grada, predsjednik Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje Dragan Krapović ugostio je delegaciju na radnom ručku. Predstavnici obje delegacije saglasili su se da je posjeta bila više nego uspješna i da će rezultirati unaprjeđenjem saradnje dvije države, kako u oblasti turizma tako i u drugim, sa turizmom povezanim, djelatnostima. Delegacija Sejma Poljske je još jednom istakla da Crna Gora ima njihovu punu podršku na evropskom putu i iskazala zadovoljstvo što su obje države članice Sjevernoatlantskog saveza. Zaključeno je da je ova posjeta, koja je uslijedila nakon posjete predsjednika Poljske Andžeja Dude Crnoj Gori, od izuzetnog značaja za buduću privrednu saradnju.

Na kraju susreta, delegacija Sejma Poljske uputila je poziv delegaciji Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje Skupštine Crne Gore za uzvratnu posjetu Sejmu Poljske.

j) Obilazak vodoizvorišta Bolje sestre

Organizator: Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje

Učesnici: Dragan Krapović, predsjednik Odbora, mr Danijela Đurović, članica Odbora, Jelena Božović, članica Odbora, Suada Zoronjić, članica Odbora i Predrag Sekulić, član Odbora

Datum održavanja: 1. decembar 2021. godine

Mjesto održavanja: vodoizvorište Bolje sestre

Predsjednik Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje Dragan Krapović, član Odbora dr Predrag Sekulić i članice Odbora mr Danijela Đurović, Jelena Božović i Suada Zoronjić su zajedno sa direktorom Regionalnog vodovoda Crnogorsko primorje, Josipom Đuraškovićem, tehničkim direktorom Ivanom Špadijerom i vodećom inženjerkom Marijanom Zenović, obišli lokaciju vodoizvorišta Bolje sestre kako bi se upoznali sa posljedicama antropogenih aktivnosti u neposrednoj zoni sanitarne zaštite vodoizvorišta, stanjem vodoizvorišta i pregledom situacije uzrokovane eksploatacijom pijeska i šljunka. Ivan Špadijer, tehnički direktor Regionalnog vodovoda Crnogorsko primorje je upoznao poslanice i poslanike da se analize mjerenja izdašnosti vodoizvorišta Bolje sestre sprovede od 2016. godine, a zatim prikazao pregled mjerenja izdašnosti izvorišta. Kada je u pitanju uticaj klimatskih promjena na izdašnost izvorišta zaključeno je da generalno postoje indicije da se u narednom periodu na globalnom prostoru jadranskog sliva Crne Gore može očekivati smanjenje padavina. Razgovarano je o dugoročnim rješenjima kao što su: zahvatanje i transport vode iz dodatnih izvora u zoni Malog blata; remedijacija korita rijeke Morača i uspostavljanje pređašnjeg stanja podzemnih voda; izgradnja novog vodozahvata, bunarskog tipa, kojim bi se voda izvorišta Bolje sestre zahvatala sa nižih kota, kao i izgradnja postrojenja za prečišćavanje voda na lokaciji Bolje sestre. Takođe, ukazano je i na neophodna kratkoročna rješenja kao što su povremena izgradnja privremenih nasipa u koritu rijeke Morača i nabavka i ugradnja postrojenja za prečišćavanje vode iz neposredne blizine izvorišta, kapaciteta 300-500 l/s. Istaknuto je da je Uprava Regionalnog vodovoda, u cilju zaštite i kontrole, uspostavila direktnu saradnju sa Upravom policije, čime je uspostavljen novi modalitet podnošenja prijave o uočenim nelegalnim radnjama, čime je ostvaren pomak u odnosu na prethodni period.

Terenski obilazak je bio priprema predstavnika Odbora za sjednicu na kojoj će se održati kontrolno saslušanje mr Aleksandra Stijovića, ministra poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, prof. dr Ratka Mitrovića, ministra ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, dr Danila Mrdaka, državnog sekretara u Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Ilira Harasanija, direktora Uprave za inspekcijske poslove Crne Gore i Josipa Đuraškovića, izvršnog direktora Regionalnog vodovoda Crnogorsko primorje.

ii. Aktivnosti Sekretarijata Odbora**1. Webinar: Usklađivanje i sprovođenje EU zakonodavstva o otpadu: Iskustva iz Estonije**

Organizator: Stockholm Environment Institute

Učesnici: mr Milena Kapa, sekretarka Odbora

Datum održavanja: 3. mart 2021. godine

Mjesto održavanja: Podgorica, putem ZOOM platforme

Na webinaru je bilo riječi o uticaju značaju upravljanja otpadom u skladu sa EU praksom i zahtjevima. Predstavljena su iskustva Estonije u procesima usklađivanja i sprovedbe zakonodavstva EU o otpadu, kao i odgovarajućih strategija. Predavači su predstavili način na

koji zemlje kandidati u EU mogu uspostaviti system upravljanja otpadom uz osvrt na iskustva Estonije.

Ukazano je da deponovanje nije način izbora upravljanja otpadom, naročito kada je riječ o neuređenim odlagalištima bez sanacionih planova.

2. Webinar: Biodiverzitet i zaštita prirode prema standardima EU: Od politike do stvarnosti

Organizator: Stockholm Environment Institute

Učesnici: mr Milena Kapa, sekretarka Odbora

Datum održavanja: 8. mart 2021. godine

Mjesto održavanja: Podgorica, putem ZOOM platforme

Na webinaru je bilo riječi o uticaju značaju zaštite prirode, podjeli na biogeografske regione i načine upravljanja staništima i vrstama.

Ukazano je na potrebu jačanja svijesti o prednostima uspostavljanja ekoloških mreža i njihovog pozitivnog uticaja na životnu sredinu, ekonomiju i društvene aspekte.

Istaknuto je na potrebu potpunog usklađivanja u ovoj oblasti država koje su na putu ka EU. Predavači su tokom webinaru predstavili nekoliko primjera iz različitih država članica EU, uz opis iskustava ovih država u procesu uvođenja programa Natura 2000 i ekološke mreže.

3. Webinar: Prednosti učešća javnosti u kreiranju politike zaštite životne sredine

Organizator: Stockholm Environment Institute

Učesnici: mr Milena Kapa, sekretarka Odbora

Datum održavanja: 9. mart 2021. godine

Mjesto održavanja: Podgorica, putem ZOOM platforme

Na webinaru je bilo riječi o efikasnim praksama učešća javnosti, sa naglaskom na upravljanju životnom sredinom. Objasnjeno je zašto je učešće javnosti važan element u kreiranju politike životne sredine. U prilog tome navedeni su primjeri studija slučaja iz jedne države članice i jedne države kandidata za ulaz u EU. Na taj način je predstavljena pozitivnu ulogu učešća organizacija civilnog društva u kreiranju politike životne sredine uz prepoznate izazove.

4. Webinar: Klimatske promjene i održivost

Organizator: Reforest' Action, RanMarine Technology, Paterson Energy Pvt. Ltd., Plastic Change i Waste 2 Environmental Systems Ltd.

Učesnici: mr Milena Kapa, sekretarka Odbora

Datum održavanja: 30. mart 2021. godine

Mjesto održavanja: Podgorica, putem ZOOM platforme

Na webinaru je bilo riječi o uticaju klimatskih promjena, mogućnostima njihovog sprečavanja i ublažavanja, načinima uspostavljanja održivosti u ovoj oblasti. Ukazano je da se održivim razvojem poboljšava kvalitet života a da se pritom ne iscrpljuju prirodni resursi niti uništavaju ekosistemi od kojih zavisi opstanak. Istaknuto je da su klimatske promjene jedan od najvećih izazova našeg doba i njihovim štetnim uticajima potkopavaju se mogućnosti svih

zemalja za postizanje održivog razvoja. Ljudsko djelovanje sve više utiče na klimu usljed emisija gasova staklene bašte zbog izgaranja fosilnih goriva, sječe šuma i stočarstva. Među najpogođenijima su zemlje u razvoju koje su zavisnije od prirode i raspolažu sa najmanje resursa za prilagođavanje klimatskim promjenama.

5. Konferencija: „Kontrolna lista vladavine prava u Crnoj Gori“

Organizator: Centar za demokratiju i ljudska prava u saradnji sa Konrad Adenauer fondacijom

Učesnici: Slaven Jovanović, samostalni savjetnik u Sekretarijatu Odbora

Datum održavanja: 16. april 2021. godine

Mjesto održavanja: Podgorica, putem ZOOM platforme

Konferenciju, sa svojim uvodnim izlaganjima otvorili su: bivši sekretar Venecijanske komisije - dr Thomas Markert, šef Programa za vladavinu prava za Jugoistočnu Evropu - Hartmut Rank i pravni ekspert i autor Izveštaja " Kontrolna lista vladavine prava za Crnu Goru" - Milorad Markovic. Na Konferenciji se govorilo o vladavini prava kao jednomod ključnih ciljeva zakonodavne reforme u procesu pristupanja zemlje Evropskoj uniji i Kontrolnoj listi vladavine prava za Crnu Goru, koja se sastoji od 12 indikatora, grupisanih u 3 kategorije, koje olakšavaju shvatanje vladavine prava u Crnoj Gori, a to su: poštovanje zakona, nezavisnost pravosuđa i odsustvo korupcije. Sa konferencije je ocijenjeno da je u Crnoj Gori neophodno suštinsko i strateško promišljanje o vladavini prava, politička volja, kompetentnost pojedinaca u institucijama i individualna odgovornost, predlaganje boljih zakonskih rješenja, dijalog unutar parlamenta kao i saradnja sa međunarodnim partnerima.

Na kraju su predložene neke od preporuka iz Izveštaja neophodnih za jačanje vladavine prava u Crnoj Gori.

6. Webinar: Digitalna transformacija za zelenu budućnost

Organizator: GDI

Učesnici: mr Milena Kapa, sekretarka Odbora i Marija Perović, samostalna savjetnica u Sekretarijatu Odbora

Datum održavanja: 26. i 27. maj 2021. godine

Mjesto održavanja: Podgorica, putem ZOOM platforme

Prvog dana webinara je bilo riječi o Evropskom zelenom planu planiranom za period od 2019. do 2024. godine, ciljevima koji se ovim planom žele postići i evropskim propisima o klimi koji su u postupku usvajanja; predviđenim ulaganjima Evropske unije u regionalni razvoj u periodu od 2021. do 2027. godine radi dostizanja pametnije Evrope, zelenije Evrope bez ugljenika, povezanije i socijalnije Evrope i Evrope bliže građanima. Ukazano je da se kroz program Horizon, za zelenu i digitalnu transformaciju, planira izdvojiti 96 milijardi eura u periodu od 2021. do 2027. godine. Prezentovano je Life finansiranje aktivnosti na području zaštite životne sredine, prirode i klime.

Drugog dana webinara je bilo riječi o jednom od četiri prioriteta Evropskog strateškog plana (2019-2024), a to je izgradnja klimatski neutralne, zelene, pravedne i socijalne Evrope. Ukazano je na značaj prelaska na zelenu privredu putem daljeg tehnološkog razvoja i potrebi

mobilizacije kako javnih tako i privatnih ulaganja, kao i na rješenje klimatskih i ekoloških izazova kroz digitalizaciju.

7. Prvi, drugi i treći sastanak povodom projekta e-Parlament

Organizator: Green Growth, Bosna i Hercegovina

Učesnici: mr Milena Kapa, sekretarka Odbora i Marija Perović, samostalna savjetnica u Sekretarijatu Odbora

Datum održavanja: 19, 25. i 31. maj 2021. godine

Mjesto održavanja: Podgorica, putem ZOOM aplikacije

Predstavljanje projekta e-Parlament, ciljeva projekta i rokova za realizaciju; upoznavanje sa aplikacijom e-Parlament u dijelu koji se odnosi na slanje amandmana u proceduru, sazivanje i održavanje sjednica radnih tijela; testiranje aplikacije.

8. Webinar: „Zeleni razvoj i cirkularna ekonomija na Balkanu – samo konkretno!“

Organizator: Skupština Crne Gore

Datum održavanja: 3. jun 2021. godine

Učesnici: mr Milena Kapa, sekretarka Odbora i Marija Perović, samostalna savjetnica u Sekretarijatu Odbora

Mjesto održavanja: Podgorica, Skupština Crne Gore

Cilj webinara je bio da motiviše ključne zainteresovane strane na pozitivnu promjenu, kroz inspirativne priče o uspješnim poduhvatima u oblasti zelenog razvoja i cirkularne ekonomije, testiranih širom Mediterana. Konkretna rješenja nastala realizacijom osam modularnih projekata u okviru zajednice Green Growth (Zeleni razvoj) imaju za cilj da podstaknu interes za primjenu istih na Balkanu. U uvodnom dijelu webinara je bilo riječi o načinima kako postići cirkularnu ekonomiju na Balkanu povezivanjem ključnih aktera uz pregled trenutnog stanja u oblasti cirkularne ekonomije na ovom području. U drugom dijelu webinara ukazano je na inovativne alate koji podržavaju zeleni razvoj i cirkularnu ekonomiju u malim i srednjim preduzećima. U završnom dijelu bilo je riječi o upravljanju otpadom, o testiranim rješenjima za smanjenje anorganskog otpada u poljoprivredno-prehrambenom lancu vrijednosti, o otpadu kao resursu i mehanizmima i rješenjima za finansiranje inovacija u zelenom sektoru.

9. Regionalna konferencija održivog razvoja EUSR Kosovo

Organizator: Kosovo Sustainable Development Week

Učesnici: mr Milena Kapa, sekretarka Odbora i Marija Perović, samostalna savjetnica u Sekretarijatu Odbora

Datum održavanja: 10. jun 2021. godine

Mjesto održavanja: Podgorica, Skupština Crne Gore, putem ZOOM platforme

Regionalna konferencija održivog razvoja (Kosovo Sustainable Development Week), čiji je glavni cilj pospješivanje saradnje i uzajamne pomoći u oblasti održivog razvoja i zelene ekonomije, održala se po četvrti put i u njenom ovogodišnjem fokusu je bila Zelena Agenda Evropske unije za Zapadni Blakan. Konferencija je organizovana na način da su četiri jutra zaredom održani takozvani Zeleni jutarnji sastanci na kojima se upoznao sa pet sastavnih

komponentata Zelene Agende i o njima diskutovalo. Cilj ovogodišnje konferencije je promocija dijaloga među zemaljama Zapadnog Balkana, čija razmjena iskustava treba da doprinese uspješnoj implementaciji Zelene Agende i stvaranju novih mogućnosti radi unaprjeđenja iste. Prvog dana Konferencije bilo je riječi na temu : „Dekarbonizacija: zelena demokratija i energetska promjena“; drugog dana Konferencije bilo je riječi na temu : “Cirkularna ekonomija: reciklaža i obnavljanje resursa“; trećeg dana Konferencije bilo je riječi na temu : „Proizvodnja hrane i biodiverzitet: klimatski uticaju na region“; četvrtog dana Konferencije bilo je riječi na temu: „Neophodnost smanjenja zagađenja vode, vazduha i tla“. Na kraju Konferencije je poslata poruka - Let's act green!

10. Obuka: „Vještine komunikacije“

Organizator: Skupština Crne Gore u saradnji sa Misijom OEBS-a u Crnoj Gori

Učesnici: Slaven Jovanović, samostalni savjetnik u Sekretarijatu Odbora

Datum održavanja: 10. i 11. jun 2021. godine

Mjesto održavanja: Podgorica, hotel „Voco“

Skupština Crne Gore u saradnji sa Misijom OEBS-a u Crnoj Gori, 10. i 11. juna 2021. godine, organizovala je obuku za zaposlene u službi Skupštine Crne Gore, na temu: “Vještine komunikacije.” Na obuci, u svojstvu predavača, bili su zaposleni u službi Skupštine: Dragana Papić, Dražen Malović, Vera Damjanović, Mirko Mijanović, Martina Drinčić i Miloš Milinković, koji su u proteklom periodu prošli set treninga za držanje obuke u ovoj oblasti.

Tokom prvog dana obuke učesnici su imali priliku da se detaljno upoznaju sa pojmom komunikacije, zatim vrstama i stilovima komunikacije i praktičnim zadacima koji pomažu da razumijemo način prenošenja informacija. Drugog dana obuke, kroz interaktivne aktivnosti, polaznici su bili u prilici da se upoznaju sa preprekama u komunikaciji, kako na individualnom, tako i na organizacionom nivou, šta podrazumijeva efektivna komunikacija i koje su tehnike aktivnog slušanja koje se mogu primijeniti radi boljeg razumijevanja sagovornika i prevazilaženju prepreka u komunikaciji na poslu i svakodnevnom životu.

Na kraju je ocijenjeno zadovoljstvo svih učesnika realizacijom obuke uz preporuke da se nastavi sa ovakvim obukama, koje pomažu pojedincima da se upoznaju bolje sa svojim karakterom i tako poboljšaju svoje odnose sa drugim ljudima.

11. Obuka za e-Parlament

Organizator: Logate akademija

Učesnici: Marija Perović, saradnica u Sekretarijatu Odbora

Datum održavanja: 14. jun 2021. godine

Mjesto održavanja: Logate akademija, Podgorica

Testiranje softverskog rješenja e-Parlamenta.

12. Radionica: „Kojim potencijalima za cirkularnu ekonomiju raspolaže Crna Gora?“

Organizator: Privredna komora

Učesnici: mr Milena Kapa, sekretarka Odbora i Marija Perović, samostalna savjetnica u Sekretarijatu Odbora

Datum održavanja: 15. jun 2021. godine

Mjesto održavanja: Podgorica, putem ZOOM platforme

Privredna komora Crne Gore, u partnerstvu sa UNDP-om, Delotte-om i Cirkular Change-om započeli su projekat izrade Mape puta Crne Gore ka cirkularnoj ekonomiji, u maju 2021. godine, kako bi podržali tranziciju ka cirkularnoj ekonomiji u Crnoj Gori. Nacionalna strategija održivog razvoja do 2030. godine, izričito je prepoznala važnost tranzicije ka cirkularnoj ekonomiji u Crnoj Gori. Izradom Mape puta Crne Gore ka cirkularnoj ekonomiji stvara se temelj koji će biti osnova za tranziciju ka cirkularnoj ekonomiji u zemlji, te u krajnjem doprinijeti smanjenju pritiska na životnu sredinu, jačanju garancije dostupnosti sirovina, povećanju konkurentnosti, inovacijama i rastu i stvaranju radnih mjesta u Crnoj Gori. Predstavljeno je šest strategija za cirkularnu ekonomiju, a to su: ponovno razmišljenje (preispitati upotrebu resursa za proizvod ili uslugu i preispitati način na koji se potreba ispunjava; smanjenje (smanjiti upotrebu resursa i otpada optimizacijom proizvodnje i potrošnje); ponovna upotreba; popravljene, obnavljanje i reprodukcija; recikliranje i korišćenje preostalih sirovina i obnova energije.

Na kraju radionice zaključeno je da bi cirkularna ekonomija Crnoj Gori donijela: smanjenje zagađenja životne sredine, bolje upravljanje prirodnim resursima, smanjenje količine otpada i bolji kvalitet životne sredine i standard građana.

13. Konferencija: „Ravnopravnost u srcu uprave“

Organizator: UNDP

Učesnici: Slaven Jovanović, samostalni savjetnik u Sekretarijatu Odbora

Datum održavanja: 16. jun 2021. godine

Mjesto održavanja: Podgorica, putem ZOOM platforme

Na samom početku, sa svojim uvodnim izlaganjima, konferenciju su otvorili: Tamara Srzentić - ministarka javne uprave, digitalnog društva i medija, Danijela Gašparikova - stalna predstavnik UNDP-a u Crnoj Gori, Hermann Spitz – šef sekcije za saradnju u Delegaciji Evropske unije u Crnoj Gori. Tokom svojih izlaganja učesnicima su prenijeli svoja zapažanja o zastupljenosti žena u svim društvenim procesima i ukazali da je u narednom periodu potrebno podizanje svijesti društva o rodnoj ravnopravnosti, kreiranje rodno odgovornog budžetiranja, osnaživanja žena na liderskim pozicijama i javnoj upravi, kao koraku ka demokratizaciji društva u procesu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji. Istaknuta je podrška Evropske unije u procesu reforme javne uprave kroz integrisanje pitanja rodne ravnopravnosti. U drugom dijelu konferenciju, predviđenom za paneliste, predstavljena su istraživanja o stavovima i percepcijama o rodnoj ravnopravnosti, sprovedena sa zaposlenima u institucijama, građanima i NVO sektorom.

Zaključeno je da javna uprava treba da bude otvorena, pravična, inkluzivna, sa odgovornim liderima, jednakim mogućnostima, različitim pretpostavkama, a sa građanima u centru pažnje. Na kraju su svečano uručeni sertifikati trenerima i trenericama.

14. Okrugli sto „Ulcinjska solana - Analiza pravnih i institucionalnih izazova u procesu EU integracija i zatvaranja poglavlja 27“

Organizator: Centar za zaštitu i proučavanje ptica (CZIP) u saradnji sa NVO Green Home, NVO Društvo mladih ekologa Nikšić (DMEN) i NVO Sjeverna zemlja (SZ), uz finansijsku podršku Balkan Trust for Democracy.

Učesnici: Slaven Jovanović, samostalni savjetnik u Sekretarijatu Odbora

Datum održavanja: 22. jun 2021. godine

Mjesto održavanja: Hotel „Palata Venezia“ u Opštini Ulcinj

Uvodna izlaganja na Okruglom stolu „Ulcinjska solana - Analiza pravnih i institucionalnih izazova u procesu EU integracija i zatvaranja poglavlja 27“ imali su: Ksenija Medenica – Centar za zaštitu i proučavanje ptica, Danilo Mrdak – državni sekretar u Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Maša Vučinić – predstavnik Javnog preduzeća za Nacionalne parkove Crne Gore i Hadixhe Gjoni – potpredsjednica Opštine Ulcinj. Predstavljena je hronologija događaja o nastanku Ulcinjske solane, o njenom značaju kao najboljeg primjera spoja privredne proizvodnje i zaštite prirode, uz podsjećanje na ključne izazove i neriješene probleme oko Ulcinjske solane kao prepreke u svjetlu EU integracija i zatvaranja pregovaračkog poglavlja. Zaključeno je da se u narednom periodu uspostavi komunikacija sa Opštinom Ulcinj kako bi se riješilo pitanje upravljanja Ulcinjskom slanom, budući da Ugovor o privremenom upravljanju JPNPCG ističe 24. avgusta 2021. godine.

Posle završenog Okruglo stola organizovan je obilazak Ulcinjske solane i posmatranje ptica.

15. Konferencija: „Jačanje vladavine prava na Zapadnom Balkanu: Stari instrumenti za nova pravila?“

Organizator: Politikon mreža i Centar za savremene politike

Učesnici: Marija Perović, samostalna savjetnica u Sekretarijatu Odbora

Datum održavanja: 23. jun 2021. godine

Mjesto održavanja: Podgorica, putem ZOOM platforme

Cilj konferencije je bio da ukaže na izazove u jačanju vladavine prava i pokuša ukazati na koji način nova pravila iskoristiti za ubrzaniji put ka EU. U uvodnom dijelu konferencije učesnicama i učesnicima su se obratili: Dritan Abazović, potpredsjednik Vlade Crne Gore, Aleksandar Momirov, viši savjetnik za vladavinu prava u Ambasadi Kraljevine Holandije u Srbiji i Crnoj Gori i Jovana Marović, izvršna direktorka Politikon mreže. Evropska komisija je u februaru 2020. godine objavila novu metodologiju proširenja za Zapadni Balkan, koju je Crna Gora prihvatila u maju 2020. godine. Prioritet je ispunjavanje privremenih mjerila u poglavljima koja su ključna i odnose se na vladavinu prava. Na putu ka ispunjenju tog cilja postoje pozitivni i negativni signali. Pozitivni su jačanje svijesti o mogućnosti smjene vlasti na miran način, povećan demokratski kapacitet društva, dok su negativni polarizovano društvo, nedostatak stručnih kapaciteta i nepoznavanje procesa.

Na kraju konferencije zaključeno je da je ostvarenje vladavine prava prioritet i da je u tom cilju neophodno sprovesti reforme u ključnim oblastima, a to su sloboda medija i pravosuđe, kao i da je neophodno imati temeljniji pristup ovim zahtjevima i pronaći političku volju za sprovođenje potrebnih reformi.

16. Inicijativa za regione uglja u tranziciji na Zapadnom Balkanu i u Ukrajini

Organizator: Evropska komisija

Učesnici: Marija Perović, samostalna savjetnica u Sekretarijatu Odbora

Datum održavanja: 23. i 24. jun 2021. godine

Mjesto održavanja: Podgorica, putem ZOOM platforme

Inicijativa za regione uglja u tranziciji na Zapadnom Balkanu i u Ukrajini održava se godišnje od decembra 2020. godine u namjeri da okupi sve zainteresovane strane koje mogu doprinijeti snaženju dijaloga na temu tranzicije ka održivoj ekonomiji u Bosni i Hercegovini, Kosovu, Sjevernoj Makedoniji, Crnoj Gori, Srbiji i Ukrajini. Inicijativom upravlja Evropska komisija i šest međunarodnih partnera koji sarađuju, i to: Svjetska banka (WB), Sekretarijat Energetske zajednice (EnCS), Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD), Evropska investiciona banka (EIB), poljski Nacionalni fond za zaštitu životne sredine i upravljanje vodama (NFEP&WM) i Evropski koledž u Natolinu. Inicijativa je okupila mnogobrojne predstavnike nacionalnih i regionalnih vlasti, međunarodnih organizacija, energetskeg sektora, nevladinog sektora, akademske zajednice, biznisa i medija. Cilj inicijative je bio da se predstave ključni izazovi na putu dekarbonizacije u regionima uglja na Zapadnom Balkanu i u Ukrajini, socio-ekonomski efekti prelaska na zelenu ekonomiju, kao i glavne prednosti i prilike energetske tranzicije. Na Inicijativi su, kao predstavnici Crne Gore, učestvovali Igor Golubović, predsjednik opštine Pljevlja i Jovanka Bogavac, poslanica Skupštine Crne Gore. Oni su, kroz svoje učešće, ukazali na nužnost ekološke rekonstrukcije TE Pljevlja u skladu sa propisima i zahtjevima Evropske unije, prvenstveno Direktivom o velikim ložištima, o zelenoj tranziciji opštine Pljevlja i izazovima sa kojima se opština suočava na na putu ka zeleno održivoj ekonomiji, o značaju postepenog i društveno-odgovornog pristupa ovom procesu, o potrebi postojanja jasnih planova sa preciznim rokovima i kvalitetno osmišljene javne kampanje.

Na kraju Konferencije ukazano je na značaj koji Inicijativa ima za zemlje regiona, kako za adekvatno razumijevanje procesa dekarbonizacije, tako i za pospješivanje saradnje u ovoj oblasti i stvaranje novih razvojnih šansi za države regiona u skladu sa evropskim standardima.

17. Obuka: Komunikacija na društvenim mrežama i digitalna komunikacija sa građanima/građankama

Organizator: Skupština Crne Gore u saradnji sa misijom OEBS

Učesnici: Slaven Jovanović, samostalni savjetnik u Sekretarijatu Odbora

Datum održavanja: 23. i 24. jun 2021. godine

Mjesto održavanja: Hotel „Ramada“, Podgorica

Na radionici su predstavljeni i praktično provjereni alati i tehnike za usavršavanje promocije rada Parlamenta na društvenim mrežama, kao i savjeti za unapređenje komunikacije na digitalnim platformama. Kroz interaktivnu aktivnost polaznicu su mogli da se upoznaju sa nekim od načina predstavljanja rada Parlamenta na društvenim mrežama, na koji način sadržaj poruke prilagoditi društvenim mrežama, određivanju ciljne grupe do koje želimo da prenesemo poruku, potencijalnim rizicima korišćenja društvenih mreža, karakteristikama

društvenih mreža, mjerenje učinka objava na Facebook i Instagramu, kao i brojnim drugim pitanjima za povezivanje odnosa Skupštine Crne Gore sa građanima/kama.

Ocijenja je važnost korišćenja društvenih mreža kao jednog od načina da rad Skupštine bud transparentan i pruži građanima pouzdane informacije o svom radu.

18. Konferencija: „Green risk 4 Alps“

Organizator: Evropska unija, BWF i IUFRO

Učesnici: Marija Perović, samostalna savjetnica u Sekretarijatu Odbora

Datum održavanja: 28. jun 2021. godine

Mjesto održavanja: Podgorica, putem ZOOM platforme

Konferencija „Green risk 4 Alps“ predstavlja završnu fazu projekta zaštite šuma i prirodnih resursa na području Alpa, koji je razvijan u posljednje tri godine, s ciljem da na sveobuhvatan način prikaže opasnosti koje po prirodu alpskog područja postoje, rizike koji prijete biodiverzitetu ovog područja i kako njima upravljati i sistemi zaštite šuma od opasnosti koje dolaze iz prirode (kao što je to slučaj sa klimatskim promjenama koje mogu usloviti prirodne nepogode, suše, oluje, šumske požare, invaziju parazita). Takođe, predstavljene su mjere za očuvanje prirodnih predjela, poboljšanje skladišnog kapaciteta tla i obezbjeđivanje ostvarivanja prirodne funkcije šuma. Projekat je zasnovan na naučnim istraživanjima i njime se želi omogućiti da rezultati dobijeni u oblasti istraživanja budu uključeni u budući proces donošenja politika u ovoj oblasti. Na Konferenciji je ukazano na značaj promovisanja i pospješivanja saradnje, kontinuiranog dijaloga, razmjene znanja i iskustava između teoretičara, naučnika istraživača, donosioca odluka i ukupne zainteresovane javnosti za teme iz ove oblasti.

Predstavnici austrijskog Istraživačkog centra za šume i Federalnog ministarstva poljoprivrede, regiona i turizma Austrije predstavili su svoje rezultate istraživanja u ovoj oblasti, informisali o izazovima koji su se u ovom procesu javljali, ukazali na važnost razumijevanja bitnosti ove teme i podsticanja što šire saradnje radi unaprjeđenja stanja u ovoj oblasti.

19. Webinar: G20 „Edukacija i jačanje kapaciteta za zelenu i cirkularnu ekonomiju“

Organizator: UNEP

Učesnici: Mr Milena Kapa, sekretarka Odbora i Marija Perović, samostalna savjetnica u Sekretarijatu Odbora

Datum održavanja: 1. jul 2021. godine

Mjesto održavanja: Podgorica, putem ZOOM platforme

Ovaj webinar je organizovan kao dio projekta Programa Ujedinjenih nacija za životnu sredinu (UNEP), uz saradnju sa italijanskim predsjedavajućim G20 i Y20 (Youth 20), a u cilju istraživanja načina kako da visoko obrazovanje i snaženje kapaciteta doprinesu jačanju svijesti mlađih generacija o važnosti zelene i cirkularne ekonomije. Na webinaru su, kao panelisti, učestvovali ministri zemalja G20, predstavnici UNEP-a i Evropske unije, dok su moderatori bili članovi Y20. Diskutovano je o važnosti formalnog i neformalnog obrazovanja o ovoj temi, putem razmjene mišljenja između panelista i moderatora ukazano je na ulogu koju države članice imaju u podsticanju mladih da na što bolji način razumiju značaj razvoja

zelene i cirkularne ekonomije i šansi koje se otvaraju za brži privredni razvoj i otvaranje novih radnih mjesta.

Na kraju webinara zaključeno je da je saradnja između državnih zvaničnih, eksperata iz ove oblasti, akademske zajednice i mladih lidera nužan preduslov za uspješno razumijevanje kako značenja ideja zelene i cirkularne ekonomije, tako i za njeno potpuno primjenjivanje u praksi.

20. Nacionalna konferencija „Životna sredina kao dio pregovaračkog procesa Crne Gore na putu ka EU”

Organizator: Koalicija 27

Učesnici: Marija Perović, samostalna savjetnica u Sekretarijatu Odbora

Datum održavanja: 6. i 7. jul 2021. godine

Mjesto održavanja: hotel „Bianca“, Kolašin

Dvodnevna Konferencija „Životna sredina kao dio pregovaračkog procesa Crne Gore na putu ka EU” je organizovana kao dio projekta ARTEMIS: „Unaprjeđenje ka posvećenju i konkretnoj primjeni ekoloških standarda“, koji NVO Green Home realizuje u saradnji sa NVO Centar za zaštitu i proučavanje ptica, NVO Društvo mladih ekologa Nikšić i NVO Sjeverna zemlja. Cilj Konferencije je bio osnaživanje dijaloga između zainteresovanih strana u cilju ispunjavanja mjerila za zatvaranje pregovaračkog poglavlja 27 i na Konferenciji je predstavljen napredak Crne Gore u oblasti životne sredine, Izveštaj iz sjenke Koalicije 27, kao i nalazi i preporuke Državne revizorske institucije u oblasti zaštite životne sredine. Prvog dana Konferencije ukazano je na kompleksnost poglavlja 27, na do sada učinjeno, na izazove koji predstoje, probleme koje je potrebno riješiti, na nivo napretka koji je Crna Gora ostvarila u poglavlju 27, potrebu donošenja novih strateških dokumenata iz ove oblasti, da je do sada fokus aktivnosti bio na transpoziciji (prenošenje zakonodavstva Evropske unije), da sada slijedi zahtjevnija faza, odnosno implementacija. Drugog dana Konferencije predstavljene su sljedeće tematske analize i studije slučaja: Razvojni pritisci na prirodno dobro NP Skadarsko jezero sam preporukama; Ulcinjska solana: analiza pravnih i institucionalnih izazova u procesu EU integracija i zatvaranja poglavlja 27; Analiza negativnih uticaja i primjene standarda zaštite životne sredine u Željezari Toščelik sa osvrtom na EU standarde i ocjena rada postrojenja za preradu otpadnih voda u Beranama i Budvi, sa preporukama.

Na kraju drugog dana sa Konferencije je poručeno da u budućem periodu javne rasprave treba da budu vidljivije i određenije. Takođe, upućene su preporuke Vladi, lokalnim samoupravama i nadležnim institucijama kako bi se zajedničkim djelovanjem svih relevantnih subjekata, iz javnog i nevladinog sektora, ostvario cilj - ispunjavanje obaveza iz Poglavlja 27.

21. Izvršni program obuke u oblasti evropskih i međunarodnih odnosa za mlade diplomate i državne službenike sa područja Jugoistočne Evrope

Organizator: Bečka diplomatska akademija

Učesnici: Marija Perović, samostalna savjetnica u Sekretarijatu Odbora

Datum održavanja: 12-30. jul 2021. godine

Mjesto održavanja: Podgorica, putem aplikacija: Zoom, Webex, TBC, Microsoft teams

Izvršni program obuke u oblasti evropskih i međunarodnih odnosa za mlade diplomate i državne službenike sa područja Jugoistočne Evrope je intenzivni tronedjeljni program organizovan od strane Bečke diplomatske akademije, na kojem su predstavljena teorijska znanja i primijenjene praktične vježbe iz sljedećih oblasti:

Prva sedmica – Protokol; Institucije Evropske unije i proces odlučivanja; Savremeni izazovi sa kojima se Evropska unija suočava; Vještine komunikacije i prezentacije; Međunarodni značaj borbe protiv korupcije; Savremeni mediji i komunikacija i Geopolitika.

Druga sedmica – Virtuelna studijska posjeta Spoljnopolitičkom komitetu Evropske unije; Savjet bezbjednosti UN – istorija i savremeni izazovi u oblasti održavanja mira i bezbjednosti u svijetu; Pregovaranje u oblasti evropskih i međunarodnih odnosa; Virtuelna studijska posjeta sjedištu UN-a u Beču; Međunarodni i regionalni sistem zaštite ljudskih prava; Virtuelna studijska posjeta Organizaciji za evropsku bezbjednost i saradnju i predavanje i vježbe na temu Savremeno liderstvo za složeni svijet.

Treća sedmica - Virtuelna studijska posjeta Evropskom parlamentu; Medijacija i rješavanje konflikata; Ženska prava i rodna ravnopravnost; Vještine prezentacije i komunikacije (praktični dio); Virtuelni okrugli sto sa Odjeljenjem za Jugoistočnu Evropu i proširenje Evropske unije Ministarstva evropskih i međunarodnih poslova Austrije i Klimatske promjene.

22. Obuka: „Vještine komunikacije“

Organizator: Skupština Crne Gore u saradnji sa misijom OEBS-a u Crnoj Gori

Učesnici: Slaven Jovanović, samostalni savjetnik u Sekretarijatu Odbora

Datum održavanja: 26. i 27. jul 2021. godine

Mjesto održavanja: hotel „Voco“

Skupština Crne Gore u saradnji sa Misijom OEBS-a u Crnoj Gori, 26. i 27. jula 2021. godine, organizovala je obuku za zaposlene u službi Skupštine Crne Gore, na temu: “Vještine komunikacije.” Na obuci, u svojstvu predavača, bili su zaposleni u službi Skupštine: Dragana Papić, Dražen Malović, Vera Damjanović, Mirko Mijanović i Miloš Milinković,, koji su u proteklom periodu prošli set treninga za držanje obuke u ovoj oblasti.

Tokom obuke polaznici su bili u prilici da se dodatno upoznaju sa definicijom i stilovima prezentacije, o tome šta podrazumijeva pojam „struktura prezentacije“, koji su njihovi glavni elementi, kao i sa vrstama prezentacija koje postoje. Takođe, tokom obuke predstavljeni su i alati koji se koriste kao podrška kvalitetnoj prezentaciji, a bilo je riječi i o tehnikama koje se koriste sa istim ciljem, kao i o vještinama koje su potrebne - kako bi poruka same prezentacije bila učinkovitija.

23. Trideseti Ekonomski forum

Organizator: Fondation Institut for Estern Studies

Učesnici: Slaven Jovanović, samostalni savjetnik u Sekretarijatu Odbora

Datum održavanja: 7 - 9. septembar 2021. godine

Mjesto održavanja: Hotel Golebiewski, Karpacz, Poljska

Prvog dana skupa, učesnicima su se obratili predstavnici mlade populacije iz Srednje Evrope na temu budućnosti tog dijela svijeta, a uslijedila je i diskusija koja je tretirala nova dešavanja

na planu međunarodne politike, sa posebnim osvrtom na odnose na relaciji Sjedinjene Američke Države - Evropa - Rusija – Kina. Tokom Plenarne sesije 30. Ekonomskog foruma, drugog dana skupa, učesnici su imali priliku razmijeniti mišljenja i o uticaju Zelenog sporazuma na transportnu politiku u srednjoj Evropi, tokom koje je iznijeto da će ovaj akt predstavljati ključnog činioca koji će uticati na politiku iz ove oblasti u Srednjoj Evropi tokom narednih godina. U kontekstu panela „Buduća Europa: otvorena ili zatvorena?“, u uvodnom dijelu iznijeto je pitanje bazirano na činjenici da je od najvećeg proširenja Evropske unije proteklo 14 godina, te da li je navedeni period dopustio nestanak podjela između starih i novih država članica. Iznijeto je i da potraga za kompromisom u ovom kontekstu zahtjeva veću integraciju i primjenu koncepta Evrope solidarnosti i suvereniteta, što predstavlja najveći izazov regiona, a tokom diskusije je razgovarano i o granicama evropskih integracija: geografskim, strukturnim, društvenim i ekonomskim.

Tokom trećeg dana 30. Ekonomskog foruma učesnici skupa su imali priliku da diskutuju o višegradskom Zelenom sporazumu, a u najznačajnijem dijelu o izazovima za poljoprivredu i elektroenergetsku industriju. Završnicu 30. Ekonomskog foruma obilježila je diskusija učesnika na temu „Srednja Evropa - baština, ljudi i budućnost“.

24. Okrugli sto „Ekološka država – 30 godina kasnije“

Organizator: Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje

Učesnici: mr Milena Kapa, sekretarka Odbora i Marija Perović, samostalna savjetnica u Sekretarijatu Odbora

Datum održavanja: 13. septembar 2021. godine

Mjesto održavanja: „Vila Gorica“, Podgorica

Okrugli sto je organizovan u cilju što boljeg i potpunijeg razumijevanja problema Crne Gore u vezi sa važnom temom kakva je ekologija - gdje smo 30 godina kasnije, kakvo je realno stanje, da li možemo i da li želimo da se sa ključnim ekološkim izazovima uhvatimo u koštac. Dragan Krapović, predsjednik Odbora, otvarajući okrugli sto podsjetio je da je događaj organizovan kako bi pojedinci i institucije, koje se direktno bave ekologijom i temama na koje se pregovaračko poglavlje iz oblasti životne sredine odnosi, dali osvrt i iznijeli zapažanja na stanje u ovoj oblasti 30 godina nakon proglašenja Crne Gore ekološkom državom. U uvodnom obraćanju je istakao da Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje, kao dio zakonodavne vlasti Crne Gore, ima posebnu institucionalnu odgovornost i obavezu da pokrene značajne teme ekološkog razvoja Crne Gore, imajući u vidu da Odbor u svojoj nadležnosti, između ostalog, ima zaštitu i unapređivanje životne sredine, prirode i prirodnih dobara, nacionalne parkove, zaštitu od opasnih i štetnih materija, zaštitu od drugih izvora ugrožavanja životne sredine. U uvodnom dijelu okruglog stola, govorili su: Daniela Gasparikova, stalna predstavica UNDP u Crnoj Gori; prof. dr Danilo Mrdak, državni sekretar u Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma; Jelena Kljajević, direktorica Javnog preduzeća za nacionalne parkove Crne Gori; Draško Boljević, direktor Eko fonda (Fond za zaštitu životne sredine) i Nikola Raičević, savjetnik u Agenciji za zaštitu životne sredine. Pored gostiju koji su se obratili u uvodnom dijelu, okruglom stolu su prisustvovali i članice i članovi Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje Skupštine Crne Gore, kao i predstavnici: Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Hidrometeorološkog i seizmološkog zavoda, Morskog dobra i nevladinog sektora (NVO Green Home, Centar za zaštitu i proučavanje ptica, NVO Naša akcija, Zero Waste

Montenegro i Dr Martin Schneider - Jacoby Association). Članovi Odbora su ukazali na potrebu donošenja Prostornog plana Crne Gore koji treba da u najznačajnijoj mjeri uključi ekološku dimenziju. Postavljena su pitanja koja se odnose na kontaminaciju tla osiromašenim uranijumom, troškove pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, uticaj klimatskih promjena, pitanja požara, sanitarnih deponija i upotrebe plastike za jednokratnu upotrebu. Ukazano je na potrebu formiranja posebnog ministarstva koje u svojim nadležnostima ima ekologiju i životnu sredinu. Istaknuta je potreba za boljom koordinacijom, naročito između lokalnih i centralnih vlasti. U dijelu diskusije ocijenjeno je da je potrebno uložiti dodatni napor da bi se postigla usklađenost sa EU standardima u ovoj oblasti, da nedostaju prostorno-planska dokumenta na svim nivoima i planovi upravljanja zaštićenim područjima. Ukazano je na potrebu održivog korišćenja prirodnih resursa imajući u vidu njihovu prekomjernu eksploataciju. Kada je u pitanju zakonska regulativa rečeno je da je ona u većoj mjeri usklađena sa EU zakonodavstvom ali da uglavnom izostaje implementacija. Na kraju događaja je ocijenjeno da Crna Gora, da bi postala ekološka država u pravom smislu te riječi, ima još mnogo izazova na tom putu.

25. Obuka: „Upravljanje vremenom i stresom“

Organizator: Skupština Crne Gore u saradnji sa misijom OEBS-a u Crnoj Gori

Učesnici: Slaven Jovanović, samostalni savjetnik u Sekretarijatu Odbora

Datum održavanja: 16. i 17. septembar 2021. godine

Mjesto održavanja: hotel Ramada, Podgorica

Skupština Crne Gore u saradnji sa Misijom OEBS-a u Crnoj Gori, organizovala je obuku za zaposlene u Službi, u trajanju od dva dana, na temu: „Upravljanje vremenom i stresom“. Prvog dana obuke polaznici su imali priliku da se upoznaju šta podrazumijeva upravljanje vremenom, koji su pristupi u upravljanju vremenom i projektnim zadacima kao i tehnikama za uspostavljanje prioriteta a sve u cilju bolje efikasnosti na radu i koordinacije sa poslovnim aktivnostima. Drugog dana obuke, polaznici su dodatno unaprijedili svoja znanja u vezi upravljanja stresom, tipovima i fazama stresa, kao i koje su to glavni izvori stresa na poslu i kako ih prevazići. Takođe, polaznici su imali priliku da kroz interaktivni rad pokušaju da ukažu na neke od problema sa kojima se susreću u obavljanju svojih aktivnosti i da pokušaju pronaći efikasan način rješavanja problema koristeći dodatna znanja i vještine stečene tokom trajanja obuka.

26. Interparlamentarna konferencija „Pretvaranje izazova uzrokovanih pandemijom COVID-19 u šanse parlamenata da ostvare ciljeve održivog razvoja“

Organizator: Interparlamentarna unija i Predstavnički dom Indonezije

Učesnici: mr Milena Kapa, sekretarka Odbora i Marija Perović, samostalna savjetnica u Sekretarijatu Odbora

Datum održavanja: 28-30. septembar 2021. godine

Mjesto održavanja: Podgorica, putem ZOOM platforme

Trodnevna konferencija „Pretvaranje izazova uzrokovanih pandemijom COVID-19 u šanse parlamenata da ostvare ciljeve održivog razvoja“ je prvi globalni sastanak predstavnika parlamenata iz zemalja širom svijeta organizovan u cilju informisanja i prezentovanja

učinjenog na polju dostizanja ciljeva održivog razvoja, naročito u vrijeme izazova koji su nastali usljed pandemije izazvane virusom Covid-19. Prvog dana Konferencije se govorilo o tome na koji način parlamenti doprinose realizaciji ciljeva održivog razvoja u vremenu pandemije uzrokovane virusom Covid-19, ukazano je na značaj donošenja i primjene zakona kojima se stvaraju jednake šanse, smanjuje nejednakost i eliminišu svi potencijalni oblici diskriminacije, kao na ulogu koju parlamenti imaju u tom procesu, zatim na značaj i potrebu ulaganja u univerzalnu zdravstvenu pokrivenost i spremnost za brzo i adekvatno reagovanje u slučajevima zdravstvenih izazova, kao i na načine kako parlamenti mogu doprinijeti pospješivanju ulaganja u zdravstvo u cilju sveobuhvatnih napora radi ostvarivanja socijalne reforme, uprkos budžetskim ograničenjima. Drugog dana Konferencije održana su tri nova panela na kojima bilo riječi o klimatskim promjenama, zatim o načinima za oporavak ekonomije u skladu sa principima održivosti i potrebnim novčanim izdvajanjima kako bi se ciljevi održivog razvoja ispunili. Drugog dana Konferencije je posebno istaknut značaj suočavanja sa klimatskim promjenama i u tom cilju naglašena uloga parlamenata u procesu pretvaranja naučnih dostignuća u javne politike i političke akcije. Trećeg dana Konferencije održan je panel na kojem se govorilo o daljim koracima koje je potrebno preduzeti kako bi parlamenti doprinijeli ostavljenju ciljeva održivog razvoja bez daljeg odlaganja. Na kraju Konferencije poslata je poruka da parlamenti treba da osnaže svoje djelovanje, da djeluju sada i zajedno,

27. Informativni sastanak povodom pripremnih interparlamentarnih sastanaka COP26

Organizator: Interparlamentarna unija i Dom poslanika Italije

Učesnici: mr Milena Kapa, sekretarka Odbora i Marija Perović, samostalna savjetnica u Sekretarijatu Odbora

Datum održavanja: 28. septembar 2021. godine

Mjesto održavanja: Podgorica, putem Webex platforme

Informisanje i prezentovanje organizacije i načina rada tokom održavanja pripremnih interparlamentarnih sastanaka povodom Konferencije Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama koji će se održati 8. i 9. oktobra tekuće godine u Rimu, Italija, kao i postavljanje pitanja od strane učesnika Konferencije i davanje odgovora od strane organizatora.

28. Radionica: „Rodno osjetljivo zakonodavstvo“

Organizator: Odbor za rodnu ravnopravnost u saradnji sa misijom OEBS-a u Crnoj Gori

Učesnici: Slaven Jovanović, samostalni savjetnik u Sekretarijatu Odbora

Datum održavanja: 29. septembar 2021. godine

Mjesto održavanja: hotel Podgorica

Učesnici radionice imali su priliku da se upoznaju sa razlozima zbog kojih je važna rodna ravnopravnost, koji su koraci u orodnjavanju zakonodavstva, kroz organizovanu radionicu sa konkretnim aktivnostima u orodnjavanju Predloga zakona. U drugom djelu radionice polaznici su se upoznali sa instrumentima za ocjenu rodne senzitivnosti u zakonodavstvu, značaju rodno odgovornog budžetiranja kao primjer rodno senzitivne fiskalne politike države i orodnjenosti politika na lokalnom nivou kao i drugim primjerima od značaja.

Radionica je završena kroz evaluaciju, gdje su polaznici imali mogućnost da prenesu svoje utiske sa održane radionice i njenom značaju za dalje preduzimanje koraka u cilju orodnjavanja zakonodavstva.

29. Pripremni parlamentarni sastanak povodom 26. Konferencije Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama (COP26)

Organizator: Interparlamentarna unija i Dom poslanika Italije

Učesnici: mr Milena Kapa, sekretarka Odbora i Marija Perović, samostalna savjetnica u Sekretarijatu Odbora

Datum održavanja: 8. i 9. oktobar 2021. godine

Mjesto održavanja: Rim, Italija

Delegacija Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje učestvovala je na Pripremnom parlamentarnom sastanku za 26. konferenciju Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama (COP26) koji se održava 8. i 9. oktobra 2021. godine u Rimu. Na otvaranju prisutnima su se obratili: Roberto Fiko, predsjednik Doma poslanika Italije, Maria Elizabeta Alberti Kazelati, predsjednica Senata, Duarte Pačeko, predsjednik Interparlamentarne unije i Pier Ferdinando Kazini, predsjednik italijanske grupe u Interparlamentarnoj uniji (IPU) i počasni predsjednik IPU-e. U uvodnom dijelu predstavljeno je globalno opredjeljenje usmjereno ka smanjenju uticaja klimatskih promjena i suočavanje sa njihovim posljedicama. Prvog dana Pripremnog parlamentarnog sastanka razmatrana su pitanja koja se odnose na zeleni pristup oporavku od pandemije kovida-19 i statusu pregovaranja vezano za predstojeću Konferenciju zemalja članica Konvencije o klimatskim promjenama (COP26). Tom prilikom je istaknuta zabrinutost zbog izazova do kojih dovode klimatske promjene, porastu temperature, uticaju na ekonomiju i ukazano na potrebu određivanja nacionalnih prioriteta. Drugog radnog dana Pripremnog parlamentarnog sastanka COP26, delegacija Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje prisustvovala je audienciji koju je za učesnike navedenog događaja u Vatikanu upriličio papa Franjo, poglavar Katoličke crkve. Papa Franjo je u svom obraćanju ukazao na značaj zajedničke borbe sa izazovima klimatskih promjena, na nužnost saradnje, na konstantno traženje jedinstva u različitosti, na promovisanje tolerancije, solidarnosti, razumijevanja i uvažavanje potreba i stanovišta drugih, na neophodnost razvijenih država da pomognu zemljama u razvoju. Istakao je da samo zajedničkim naporima i zajedničkim djelovanjem možemo sačuvati „kuću svih nas“ i unaprijediti život svih, bez izuzetka. Nakon posjete Vatikanu, učesnici Pripremnog sastanka su nastavili svoje aktivnosti na sesijama. Na njima je naglašeno koliku opasnost predstavljaju klimatske promjene i kakve dugoročne posljedice mogu izazvati i na nužnost hitnog reagovanja parlamenata širom svijeta kroz njihovu zakonodavnu, ali budžetsku i svaku drugu aktivnost. Ukazano je na potrebu još veće posvećenosti svih kako bi se dosegla „klimatska pravda“ i kako bi put zelenog oporavka zaista rezultirao željenim efektima. Na kraju je zaključeno da, iako su ovom događaju prisustvovali predstavnici parlamenata različitih kultura, jezika, tradicija i pravnih sistema, svima je zajednička briga za budućnost i opredijeljenost ka kreiranju zdravog okruženja za sadašnje i buduće generacije.

30. Sastanak na marginama Pripremnog parlamentarnog sastanka povodom 26. Konferencije Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama (COP26)

Organizator: Interparlamentarna unija i Dom poslanika Italije

Učesnici: mr Milena Kapa, sekretarka Odbora

Datum održavanja: 8. oktobar 2021. godine

Mjesto održavanja: Rim, Italija

Predstavnice Interparlamentarne unije Sara Libera Zanetti i Aleksandra Blagojević sastale su se u prvom dijelu Pripremnog parlamentarnog sastanka sa poslanicom mr Danijelom Đurović vezano za aktivnosti u dijelu projekta „Green Recovery“. Tom prilikom je prepoznata potreba da u okviru projekta Odbor podrži kroz razmjenu iskustava i dobrih praksi sa drugim parlamentima.

U drugom, tehničkom, dijelu sastanka sa sekretarkom Odbora definisane su aktivnosti koje se odnose na organizaciju sastanka vezanog za podršku donošenju Prostornog plana Crne Gore i razmjenu iskustava u ovoj oblasti (prije svega iskustva Hrvatske i Austrije).

31. Radionica: „Evropske integracije i parlamentarna diplomatija“

Organizator: Skupština Crne Gore u saradnji sa misijom OEBS-a u Crnoj Gori

Učesnici: Marija Perović i Slaven Jovanović, samostalni savjetnici u Sekretarijatu Odbora

Datum održavanja: 18. i 19. oktobar 2021. godine

Mjesto održavanja: hotel Podgorica

Skupština Crne Gore je u saradnji sa Misijom OEBS-a u Crnoj Gori organizovala radionicu za poslanike i službu Skupštine na temu: „Evropske integracije i parlamentarna diplomatija.“

Predavačica na radionici je bila Ursula Gacek, analitičar, trener i predavač na Evropskoj diplomatskoj akademiji u Poljskoj i članica Savjeta Instituta za strateške studije u Krakovu. Prvog dana radionice bilo je riječi o parlamentarnoj diplomatiji, sa posebnim osvrtom na praksu odbora za pitanja EU i parlamentarnu diplomatiju u širem kontekstu saradnje sa institucijama EU i diplomatskom misijom u Briselu; ulogi, nadležnostima i praksama odbora za pitanja EU u parlamentima država članica EU sa fokusom na parlamentarni nadzor Evropskog semestra; ulogama, nadležnostima i praksama odbora za pitanja EU u parlamentima država članica EU sa fokusom na parlamentarni nadzor Evropskog semestra i o odborima za pitanja EU i njihovom angažmanu u javnosti.

Drugog dana radionice bilo je riječi o ulogama i praksama odbora za pitanja EU u zakonodavnom procesu - parlamentarnim funkcijama zasnovanim na sporazumima (ustavna ratifikacija sporazuma, implementacija Acquis communautaire u nacionalnom zakonodavstvu) i parlamentarnim funkcijama izvan sporazuma; nacionalnim parlamentima i konceptu supsidijarnosti; organizovanju debata o pitanjima EU u parlamentima država članica EU i o saradnji sa Evropskim parlamentom i evropskim poslanicima, izvan bilateralnih delegacija.

32. Radionica: „Primjena jezičke norme u poslovnoj komunikaciji“

Organizator: Skupština Crne Gore

Učesnici: Marija Perović, samostalna savjetnica u Sekretarijatu Odbora

Datum održavanja: 22. oktobar 2021. godine

Mjesto održavanja: Skupština Crne Gore

Skupština Crne Gore je organizovala radionicu za službu Skupštine na temu: „Primjena jezičke norme u poslovnoj komunikaciji.“

Predavačice na radionici su bile kolegice iz Odsjeka fonografskih i štampanih zapisa: Jelena Paović, Ljubica Đurišić i Ksenija Alorić. Na radionici je bilo riječi o upotrebi jezika u poslovnoj komunikaciji, stilskim, pravopisnim i gramatičkim greškama u pisanju i govorenju i vrstama funkcionalnih stilova, s posebnim osvrtom na administrativni stil. Objasnili su šta je to administrativni stil, gdje se koristi, koje su njegove karakteristike i na koje podstilove se dijeli (zakonodavno-pravni, društveno-politički, diplomatski, poslovni i personalni). Uz pomoć primjera su prikazane najčešće stilske, pravopisne i gramatičke greške koje se javljaju u pisanju i govorenju, upotreba velikog slova i skraćenica.

33. Obuka: „Zabrana zlostavljanja na radu - mobing“

Organizator: Skupština Crne Gore

Učesnici: Marija Perović, samostalna savjetnica u Sekretarijatu Odbora

Datum održavanja: 19. novembar 2021. godine

Mjesto održavanja: Skupština Crne Gore

Skupština Crne Gore je organizovala obuku na temu: „Zabrana zlostavljanja na radu - mobing“, na kojoj je predavačica bila Gordana Nikolić, Ministarstvo zdravlja. Na obuci je bilo riječi o pojmu, istorijatu i definiciji mobinga, osnovi za postojanje mobinga: uslovi i uzroci (izvori) mobinga, aktivnostima mobinga, fazama mobinga, vrstama mobinga: horizontalni i vertikalni mobing, seksualnom uznemiravanju i vježbama i primjerima iz prakse. Takođe, na obuci je bilo riječi i o tome koje su to mobizirajuće aktivnosti: karakter, smjer, vrijeme, frekvencija i mjesto mobizirajućih aktivnosti; šta nije mobing; ko su subjekti mobinga: zlostavljač (mober) i žrtva mobinga; koje su posljedice mobinga; uticaj mobinga na zdravlje žrtve mobinga, kao i o ostalim uticaja mobinga.

Prisutni su upoznati i sa načinima prevencije mobinga: primarna, sekundarna i tercijarna prevencija; zakonskom regulativom iz ove oblasti; pravima, obavezama i odgovornostima i poslodavca i zaposlenih u vezi mobinga, sa postupcima za zaštitu od mobinga - načinima pokretanja, sprovođenja i okončanja postupka - zaštita od mobinga pred sudom i Agencijom za mirno rješavanje radnih sporova.

34. Posjeta delegacije SEJM-a Poljske Crnoj Gori

Organizator: Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje

Učesnici: mr Milena Kapa, sekretarka Odbora, Marija Perović i Slaven Jovanović, samostalni savjetnici u Sekretarijatu Odbora

Datum održavanja: 22 -25. novembar 2021. godine

Mjesto održavanja: Skupština Crne Gore, opština Budva, Nacionalna turistička organizacija, opština Žabljak i glavni grad Podgorica

Posjeta delegacije Sejma Poljske Crnoj Gori počela je sastankom sa delegacijom Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje. Sastanku su prisustvovali: Marek Matuzevski, predsjedavajući Odbora za fizičku kulturu, sport i turizam, Gžegoż Matusijak, predsjednik Pododbora za turizam, Pjotr Uruski, član Odbora i Przemislav Drabek, član Odbora, Dragan Krapović, predsjednik Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje, Genci Nimanbegu, zamjenik predsjednika Odbora i Predrag Sekulić, član Odbora.

Na sastanku je bilo riječi o turističkim potencijalima Crne Gore, značajnim resursima koji se ogleđaju u povoljnoj klimi i lijepoj prirođi, mogućem turističkom razvoju planinskog dijela Crne Gore, kao i o značaju poljskih turista za crnogorsko tržište. Tokom posjete Budvi, predstavljeni su kapaciteti, kako kolektivnog, tako i individualnog smještaja, ali je razgovarano i o mogućnostima uvođenja novih avio linija niskobudžetnih kompanija na relaciji Poljska - Crna Gora. Takođe, bilo je riječi o mogućnosti ostvarenja saradnje sa poljskim tuoperaterima u cilju privlačenja turista sa poljskog tržišta. Drugog dana posjete Crnoj Gori, delegaciju Sejma Poljske ugostile su predstavnice Nacionalne turističke organizacije Crne Gore. Na sastanku je naglašena potreba saradnje sa Nacionalnom turističkom organizacijom Poljske. Ocijenjeno je da bi međusobna saradnja omogućila popunjenost turističkih i avio-kapaciteta, a kao projekat od izuzetnog značaja predstavljena je izgradnja auto puta „Via Karpatia" koji će povezati jug i sjever Evrope. Posjeta je nastavljena obilaskom NP „Durmitor" i sastankom sa direktoricom TO Žabljak Vanjom Krgović-Šarović. Tom prilikom je prezentovana turistička ponuda sjevernog dijela Crne Gore i i nacionalna kuhinja. Trećeg dana posjete, delegacija Sejma Poljske upoznala se sa ponudama Glavnog grada Podgorice. Pored turističke i gastronomske ponude, delegacija je imala priliku da se susretne sa lokalnim stanovništvom i razmijeni informacije o svakodnevnom životu u Crnoj Gori i Poljskoj. Nakon obilaska grada, predsjednik Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje Dragan Krapović ugostio je delegaciju na radnom ručku. Predstavnici obje delegacije saglasili su se da je posjeta bila više nego uspješna i da će rezultirati unaprjeđenjem saradnje dvije države, kako u oblasti turizma tako i u drugim, sa turizmom povezanim, djelatnostima. Delegacija Sejma Poljske je još jednom istakla da Crna Gora ima njihovu punu podršku na evropskom putu i iskazala zadovoljstvo što su obje države članice Sjevernoatlantskog saveza. Zaključeno je da je ova posjeta, koja je uslijedila nakon posjete predsjednika Poljske Andžeja Dude Crnoj Gori, od izuzetnog značaja za buduću privrednu saradnju.

Na kraju susreta, delegacija Sejma Poljske uputila je poziv delegaciji Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje Skupštine Crne Gore za uzvratnu posjetu Sejmu Poljske.

35. Radionica: „Rodno odgovorno budžetiranje”

Organizator: Odbor za rodnu ravnopravnost i misija OEBS-a u Crnoj Gori

Učesnici: mr Milena Kapa, sekretarka Odbora

Datum održavanja: 29. i 30. novembar 2021. godine

Mjesto održavanja: hotel Ramada, Podgorica

Odbor za rodnu ravnopravnost u saradnji sa Misijom OEBS-a u Crnoj Gori organizovao je radionicu za zaposlene u stručnim službama i sekretarijatima Skupštine Crne Gore na temu: „Rodno odgovorno budžetiranje“.

Radionicu su u svojstvu trenerica vodile Marija Risteska i Slavica Striković.

Učesnici radionice imali su priliku da se upoznaju sa pojmom „rodni koncept“ i „rodno odgovorno budžetiranje“, procesom orodnjavanja koji se odvija u pet koraka, neophodnim uslovima za orodnjavanje, kao i pravnim i normativnim okvirom za orodnjavanje u Crnoj Gori. Ukazano je na značaj budžetske pismenosti, strukturu budžeta i budžetskog kalendara. Pojašnjena je veza između strateškog planiranja i budžetiranja, rodno odgovorno budžetiranje. Prisutni su se upoznali sa osnovnim preduslovima za rodno odgovorno budžetiranje u budžetskom procesu. Kao primjeri je navedeno koji su alati rodno odgovornog budžetiranja. Urađena je Rodna analiza politika na primjeru Lokalnog akcionog plana opštine Tuzi i predstavljena rodna procjena troškova i isplativosti. Na kraju prvog dana održana je provjera da li je predlog budžeta rodno odgovoran.

Drugog dana radionice učesnici radionice imali su priliku da se upoznaju što nije rodno odgovorno budžetiranje i što su osnovni preduslovi za rodno odgovorno budžetiranje u budžetskom procesu. Nakon rodne analize politika uz pomoć adekvatnih alata Lokalnog akcionog plana opštine Tuzi, pojašnjeni su koraci u procesu rodne procjene korisnika/ca. Učesnici su se upoznali sa rodnom procjenom troškova i isplativosti. Na kraju drugog dana održana je provjera da li je predlog budžeta rodno odgovoran.

36. Obilazak vodoizvorišta Bolje sestre

Organizator: Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje

Učesnici: mr Milena Kapa, sekretarka Odbora i Marija Perović, samostalna savjetnica u Sekretarijatu Odbora

Datum održavanja: 1. decembar 2021. godine

Mjesto održavanja: vodoizvorište Bolje sestre

Predsjednik Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje Dragan Krapović, član Odbora dr Predrag Sekulić i članice Odbora mr Danijela Đurović, Jelena Božović i Suada Zoronjić su zajedno sa direktorom Regionalnog vodovoda Crnogorsko primorje, Josipom Đuraškovićem, tehničkim direktorom Ivanom Špadijerom i vodećom inženjerkom Marijanom Zenović, obišli lokaciju vodoizvorišta Bolje sestre kako bi se upoznali sa posljedicama antropogenih aktivnosti u neposrednoj zoni sanitarne zaštite vodoizvorišta, stanjem vodoizvorišta i pregledom situacije uzrokovane ekpoatacijom pijeska i šljunka. Ivan Špadijer, tehnički direktor Regionalnog vodovoda Crnogorsko primorje je upoznao poslanice i poslanike da se analize mjerenja izdašnosti vodoizvorišta Bolje sestre sprovede od 2016. godine, a zatim prikazao pregled mjerenja izdašnosti izvorišta. Kada je u pitanju uticaj klimatskih promjena na izdašnost izvorišta zaključeno je da generalno postoje indicije da se u narednom periodu na globalnom prostoru jadranskog sliva Crne Gore može očekivati smanjenje padavina. Razgovarano je o dugoročnim rješenjima kao što su: zahvatanje i transport vode iz dodatnih izvora u zoni Malog Blata; remedijacija korita rijeke Morača i uspostavljanje pređašnjeg stanja podzemnih voda; izgradnja novog vodozahvata, bunarskog tipa, kojim bi se voda izvorišta Bolje sestre zahvatala sa nižih kota, kao i izgradnja postrojenja

za prečišćavanje voda na lokaciji Bolje sestre. Takođe, ukazano je i na neophodna kratkoročna rješenja kao što su povremena izgradnja privremenih nasipa u koritu rijeke Morača i nabavka i ugradnja postrojenja za prečišćavanje vode iz neposredne blizine izvorišta, kapaciteta 300-500 l/s. Istaknuto je da je Uprava Regionalnog vodovoda, u cilju zaštite i kontrole, uspostavila direktnu saradnju sa Upravom policije, čime je uspostavljen novi modalitet podnošenja prijave o uočenim nelegalnim radnjama, čime je ostvaren pomak u odnosu na prethodni period.

Terenski obilazak je bio priprema predstavnika Odbora za sjednicu na kojoj će se održati kontrolno saslušanje mr Aleksandra Stijovića, ministra poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, prof. dr Ratka Mitrovića, ministra ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, dr Danila Mrdaka, državnog sekretara u Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Ilira Harasanija, direktora Uprave za inspekcijske poslove Crne Gore i Josipa Đuraškovića, izvršnog direktora Regionalnog vodovoda Crnogorsko primorje.

37. Radionica Inter pares projekta – „Opšte tehnike harmonizacije“ za službenike odbora i Parlamentarnog instituta

Organizator: Radionica Inter pares projekta – „Opšte tehnike harmonizacije“ za službenike odbora i Parlamentarnog instituta

Učesnici: Milena Gošović, samostalna savjetnica u Sekretarijatu Odbora

Datum održavanja: 9. decembar 2021. godine

Mjesto održavanja: Podgorica, pitem ZOOM platforme

Radionica u okviru Inter Pares projekta za sekretarijate odbora i Parlamentarni institut i razmjenu iskustava održana je 9. decembra 2021. godine i odnosila se na opšte tehnike harmonizacije nacionalnog zakonodavstva sa *acquis communautaire* - pravnom tekovinom EU.

Radionica je održana u dvije sesije.

U sesiji I predavači, predstavnici parlamenta zemalja članica EU (EUMSP) predstavili su načine na koje su organizovali svoje procese i procedure za usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa *acquis-em* tokom prepristupnog perioda. Tri predavača prezentovala su tri različita načina na koje su njihove zemlje članice vršile harmonizaciju nacionalnih zakonodavstava sa pravnim tekovinama EU. Složili su se da se pravna tekovina odnosno *Acquis Communautaire* preuzima, da se o njoj sadržini ne pregovara osim o načinima i rokovima preuzimanja. Harmonizacija ne predstavlja samo pisanje direktiva već prilagođavanje cijelog pravnog sistema. Ukazali su na povećan značaj Skupštine u ovom procesu, kao i na značaj osnaživanja odnosa Skupštine sa drugim akterima, sa posebnim akcentom na Vladi koja je među njima.

U sesiji II bilo je riječi o ulozi sekretarijata skupštinskih odbora i službenika Parlamentarnog instituta u prepristupnom periodu. Svaki predavač, predstavnik parlamenta zemalja članica EU je govorio o značaju i ulozi službenika odbora i Parlamentarnog instituta u pružanju stručne pomoći poslanicima u vezi sa politikom Evropske unije i pravnim analizama, provjerom tabele usklađenosti i kapacitetima u oblasti znanja i vještina. Složili su se da su zaposleni u sekretarijatima odbora i u Parlamentarnom institutu pokretačka snaga cijelog procesa.

38. Radionica: fokusne oblasti, ciljevi i prilike za cirkularnu ekonomiju u Crnoj Gori

Organizator: Privredna komora Crne Gore

Učesnici: Marija Perović, samostalna savjetnica u Sekretarijatu Odbora

Datum održavanja: 20. decembar 2021. godine

Mjesto održavanja: Podgorica, pitem ZOOM platforme

Nacionalna strategija održivog razvoja do 2030. godine izričito je prepoznala važnost tranzicije ka cirkularnoj ekonomiji. Kako bi podržali tranziciju ka cirkularnoj ekonomiji u Crnoj Gori, Privredna komora Crne Gore uz podršku UNDP-a i u partnerstvu sa Delloite-om i Circular Change-om, zajednički su počeli proces izrade Mape puta Crne Gore ka cirkularnoj ekonomiji u maju 2021. godine. Izradom Mape puta Crne Gore ka cirkularnoj ekonomiji stvoriće se temelj koji će biti osnova za tranziciju ka cirkularnoj ekonomiji u zemlji, te na kraju doprinijeti smanjenju pritiska na životnu sredinu, jačanju sigurnosti distribucije sirovinama, povećanju konkurentnosti, inovacijama i rastu i stvaranju radnih mjesta u Crnoj Gori.

Na radionici je prikazan sistemski pregled fokusnih područja, kao i ključnih horizontalnih područja koja će omogućiti cirkularnu tranziciju u Crnoj Gori:

1. Prehrambeni sistemi (uključujući proizvodnju hrane i ribarstvo), uz prikaz prilika i barijera za razvoj ovog područja;
2. Šumarski sistemi (šumski resursi i drvoprerađivačka industrija), uz prikaz prilika i barijera za razvoj ovog područja;
3. Izgrađeno okruženje (građevinska industrija uključujući izgradnju infrastrukture), uz prikaz prilika i barijera za razvoj ovog područja;
4. Proizvodni sektor (uključujući proizvodnju prehrambenih proizvoda, dvoprerađu i namještaj), uz prikaz prilika i barijera za razvoj ovog područja i
5. Turizam (usluge smještaja i hrane), uz prikaz prilika i barijera za razvoj ovog područja.

Na kraju je ukazano da je rok planiran za izradu Mape puta – april 2022. godine, da će Nacrtna mapa biti dostavljen relevantnim akterima, učesnicima dosadašnjih radionica Privredne komore Crne Gore, u januaru 2022. godine radi iznošenja komentara i preporuka i da je plan da se ovom Mapom puta dosegne cilj što efikasnije, nezavisnije i konkurentnije upotrebe resursa.

iii. Ostalo

- **Na Prvoj sjednici**, Odbor je za zamjenika predsjednika Odbora izabrao poslanika FORCE Gencija Nimanbegua.

U okviru tačke „Tekuća pitanja“, **predsjednik Odbora Dragan Krapović** je upoznao Odbor:

- a) da su sve predstavke (ukupno četiri), na koje je generalni sekretar već dostavio odgovor podnosiocima, dostavljene članovima Odbora putem Pisarnice. Pozvao je

članove/članice Odbora da, ukoliko imaju predloge vezano za navedene probleme, iste dostave za neku od narednih sjednica;

b) da će na zahtjev Asocijacije turističkih vodiča Crne Gore, održati sastanak sa njima i predstavnicima Ministarstva ekologije, planiranja prostora i urbanizma u ponedjeljak, 15. februara 2021. godine sa početkom u 11h u Plavoj sali. Pozvao je članove Odbora da, ukoliko je neko zainteresovan da prisustvuje sastanku, se odazove;

c) da treba usvojiti Plan rada za 2021. godinu do kraja marta 2021. Ukazao je da Plan rada većim dijelom zavisi od Programa rada Vlade, ali i od predloga članova Odbora. S tim u vezi, pozvao je članove Odbora da dostave predloge tokom februara 2021. godine.

➤ **Na Drugoj sjednici Odbora, u okviru tačke „Tekuća pitanja“, predsjednik Odbora Dragan Krapović je upoznao Odbor:**

a) da se 15. februara 2021. godine, kao predsjednik Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje, sastao sa predstavnicima Asocijacije turističkih vodiča Crne Gore, predsjednikom Draganom Boričićem i članicom Sanjom Mitrović. Sastanku je prisustvovala i predstavnica Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Anela Sijarić. Tokom sastanka je dogovoreno da Asocijacija Odboru dostavi predloge koji se odnose na unapređenje stanja u ovoj oblasti i poboljšanje statusa turističkih vodiča. Podsjetio je da su predlozi dostavljeni i proslijeđeni putem elektronske pošte i upitao za predlog, komentar, sugestiju. Članovi Odbora nijesu imali predloga, komentara i/ili sugestiju po ovom pitanju;

b) da je predstavka br. 00-63-10/21-5 od 22. februara 2021. godine dostavljena putem Pisarnice predsjedniku i članovima Odbora. Na istu je odgovorio generalni sekretar. Članovi Odbora nijesu imali predloga po ovom pitanju;

c) da je dopis predsjednika Skupštine o mogućnostima korišćenja tehničke podrške od strane Interparlamentarne unije i UNEP-a, dostavljen je članovima Odbora elektronskom poštom. Informisao je da su interesovanje iskazali **poslanik Genci Nimanbegu, zamjenik predsjednika Odbora i poslanica mr Danijela Đurović, članica Odbora.**

➤ **Na Trećoj sjednici Odbor je**

a) razmotrio Inicijativu za kontrolno saslušanje prof. dr Ratka Mitrovića, ministra ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, koju su podnijele **poslanice Suada Zoronjić i Božena Jelušić** (br. 00-63-10/21-13) i donio Odluku o održavanju kontrolnog saslušanja. Odbor je razmotrio i Inicijativu (br. 00-63-10/21-14) za konsultativno saslušanje mr Aleksandra Stijovića, ministra poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, koju je podnio **zamjenik predsjednika Odbora Genci Nimanbegu** i odlučio da održi konsultativno saslušanje.

U okviru tačke „Tekuća pitanja“ **predsjednik Odbora Dragana Krapović** je upoznao Odbor:

- b) da mu je Konačni izvještaj DRI o reviziji uspjeha „Upravljanje intervencijama u slučaju iznenadnog zagađenja u Jadranskom moru“, dostavljen 27. aprila 2021. godine na upoznavanje, shodno članu 13 Zakona o državnoj revizorskoj instituciji. Podsjetio je da je članicama/ovima Odbora Izvještaj, putem Pisarnice, dostavljen 06. maja 2021. godine. Ukazao je da je Izvještaj usvojio nadležni Kolegijum DRI u sastavu: dr Branislav Radulović (rukovodilac Kolegijuma) i dr Milan Dabović (član Kolegijuma), na sjednici Kolegijuma DRI održanoj 27.04.2021. godine. Upoznao je Odbor sa nalazima izvještaja i ukazao da je Vrhovna državna revizija na osnovu sprovedene revizije uspjeha i utvrđenog činjeničnog stanja identifikovala probleme i slabosti koji ograničavaju uspješnost sistema zaštite Jadranskog mora od iznenadnog zagađenja, ocijenila da Crna Gora ima ograničene kapacitete za zaštitu mora od iznenadnih zagađenja i dala preporuke kako bi se umanjili štetni efekti na Jadransko more;
- c) da mu je Konačni izvještaj DRI o reviziji uspjeha „Efikasnost mehanizma regulacije, praćenja i izvještavanja o kvalitetu vazduha u Crnoj Gori“, dostavljen 13. maja 2021. godine, na upoznavanje, shodno članu 13 Zakona o državnoj revizorskoj instituciji. Podsjetio je Odbor da je članicama/ovima Izvještaj dostavljen 19. maja 2021. godine, putem Pisarnice. Izvještaj je usvojio nadležni Kolegijum DRI u sastavu: dr Branislav Radulović (rukovodilac Kolegijuma) i dr Milan Dabović (član Kolegijuma), na sjednici Kolegijuma DRI održanoj 12.05.2021. godine. S tim u vezi, ukazao je da je Državna revizorska institucija (DRI), nakon sprovedenog postupka revizije uspjeha ocijenila je da postojeći sistem regulacije, praćenja i izvještavanja o kvalitetu vazduha u Crnoj Gori, nije u dovoljnoj mjeri efikasan i dala preporuke kako kako bi se osigurala veća uspješnost organa na centralnom (državnom) i lokalnom nivou u cilju smanjenja zagađenosti vazduha;
- d) da je predstavka (br. 00-8/21-270) članicama/ovima Odbora dostavljena putem Pisarnice dana 24. juna 2021. godine, kao i da je odgovor na predstavku dao generalni sekretar Skupštine Crne Gore. Ukazao je da se u predavci navodi da građani protestuju zbog izgradnje postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i tretman mulja i spalionicu. Lokacija postrojenja je ulaz u selo Botun. Odbor po ovoj tački nije imao predloga;
- e) da mu je 7. jula 2021. godine Generalni sekretar Skupštine Crne Gore dostavio kopiju pozivnog pisma za 26. Konferenciju Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama (COP26) da je prema dostavljenom planu poziv upućen za dva sastanka - pripremni parlamentarni sastanak za COP26 koji će biti održan u Rimu 8. i 9. oktobra (Interparlamentarna Unija zajedno sa Parlamentom Italije) i Parlamentarni sastanak za COP26 u Glazgovu 7. novembra (IPU zajedno sa Britanskim parlamentom).

Konferencije UN o klimatskim promjenama su godišnje konferencije koje se održavaju u okviru Okvirne konvencije Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama (UNFCCC). Prva je održana u Berlinu 1995. godine, a ove godine se održava u Glazgovu (UK). Dogovoreno je da se sastav delegacije Odbora odredi naknadno.

➤ **Na Šestoj sjednici Odbor je**

- a) odlučio da predloži Skupštini da usvoji zaključke (sedam) sa kontrolnog saslušanja prof. dr Ratka Mitrovića, ministra ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, na temu: "Stanje u oblasti prostornog planiranja u Crnoj Gori". Odbor je utvrdio i ocjene i stavove (četiri) povodom sprovedenog konsultativnog saslušanja mr Aleksandra Stijovića, ministra poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, na temu „Problemi koji se odnose na subvencije za proizvedeno mlijeko, povećanje cijena stočne hrane, problem sa akcizama na gorivo, problemi sa otkupom hrane i problematika ostvarivanja kreditne podrške poljoprivrednicima (stočarima)“, koji su dostavljeni na dalju realizaciju, shodno članu 73 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Ministarstvu finansija i socijalnog staranja. Ocjene i stavovi su dostavljeni i Skupštini Crne Gore, na upoznavanje.

U okviru tačke „Tekuća pitanja“ **predsjednik Odbora Dragana Krapović** je upoznao Odbor:

- b) da je dana 23. jula 2021. godine, putem Pisarnice, članicama/ovima Odbora dostavljena predstavka br. 00-8/21-304/1 i odgovor na predstavku koji je uputio generalni sekretar Skupštine Crne Gore. Predstavka se odnosi na onečišćenje akvatorija Luštice. Odbor je ocijenio da treba da se nadležne institucije aktivnije uključe u rješavanje ovog problema;
- c) da je poziv za učešće na 30. Ekonomskom forumu u Karpaču, Poljska, od 07-09. septembra 2021. godine, dostavljen poslaniku dr Predragu Sekuliću i, s tim u vezi, upućen dopis Kolegijumu predsjednika Skupštine, radi dobijanja saglasnosti za učešće na ovom događaju;
- d) da su se za učešće na Pripremnom parlamentarnom sastanku za 26. Konferenciju Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama (COP26) koji će se održati u Rimu, dana 08. i 09. oktobra 2021. godine i Parlamentarnom sastanku (COP26) koji će se održati u Glazgovu, dana 07. novembra 2021. godine prijavili poslanica mr Danijela Đurović i poslanici Slaven Radunović i dr Predrag Sekulić. Na predlog predsjednika Odbora određena je delegacija u sastavu: **Dragan Krapović, predsjednik Odbora - šef delegacije, Slaven Radunović, poslanik - član delegacije i mr Danijela Đurović, poslanica - članica delegacije.**

➤ **Na Sedmoj sjednici Odbor je**

- a) razmotrio Inicijativu za konsultativno saslušanje mr Jakova Milatovića, ministra ekonomskog razvoja, br. 00-63-10/21-29, koju je podnio predsjednik Odbora Dragan Krapović i odlučio da održi konsultativno saslušanje ministra mr Jakova Milatovića 17. novembra 2021. godine.

U okviru tačke „Tekuća pitanja“ Odbor se upoznao:

- b) sa Izveštajem vrhovnih revizorskih institucija Albanije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Italije, Crne Gore i Slovenije o sprovođenju međunarodne paralelne revizije „Upravljanje intervencijama u slučaju iznenadnog zagađenja u Jadranskom moru“, koji je usvojio Kolegijum DRI na sjednici održanoj 15. oktobra 2021. godine, a isti je dostavljen predsjedniku Odbora 18. oktobra 2021. godine na upoznavanje, shodno članu 13 Zakona o državnoj revizorskoj instituciji. Predsjednik je upoznao Odbor da je revizija inicirana od strane državne revizije Republike Hrvatske i imala je svrhu da prikaže nacionalne odgovore zaštite Jadranskog mora u slučaju iznenadnog zagađenja i identifikovanje nedostataka i problema u funkcionisanju sistema. Ista je obuhvatila pregled regulative i dokumentacije koji se odnosi na aktivnosti nadležnih institucija, kao i sprečavanje, smanjenje i otklanjanje posljedica iznenadnog zagađenja Jadranskog mora, sa kojom raspolažu subjekti revizija. Na međunarodnoj konferenciji predsjednika vrhovnih institucija za reviziju (VRI) iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Crne Gore, Italije i Slovenije potpisana je ZAJEDNIČKA IZJAVA. U skladu sa zajedničkom izjavom predsjednika vrhovnih revizorskih institucija i u cilju jačanja prevencije i upravljanja sistemom za odgovor na iznenadno zagađenje mora, Državna revizorska institucija *zahtjeva institucionalnu prekograničnu saradnju*. U skladu sa tim, nadležni Kolegijum DRI preporučuje:

- Vladi Crne Gore da u cilju jačanja saradnje u zaštiti Jadranskog mora – kao zajedničkog prirodnog nasljeđe Albanije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Italije, Crne Gore i Slovenije, preduzmu aktivnosti na uspostavljanju stalnog Odbora ili Platforme za stručnu saradnju za razmjenu informacija i iskustva, širenje i prenos dobrih praksi, kao i za razvoj zajedničkih ekoloških projekata usmjerenih na prevenciju, sprječavanje i upravljanje odgovorima u slučaju zagađenja mora.

- c) Predstavkom br. 00-8/21-393 od 13. oktobra 2021. godine i odgovorom na predstavku koju je uputio generalni sekretar Skupštine Crne Gore. Predsjednik je upoznao Odbor da se predstavka odnosi na nezadovoljstvo građana Gornjeg polja kod Nikšića u vezi sa vlasništvom nad lokalitetom Vidov potok za koji navode da je prirodni fenomen, jedini izvor snabdijevanja pijaćom vodom, poznat po svojim posebnostima, ljekovitom dejstvu, načinu izviranja. Navodi se da je lokalitet iz vlasništva države prešao u privatno vlasništvo. Uz predstavku je priložena dokumentacija koja hronološki prikazuje redosljed koraka koji su prethodili prenosu prava vlasništva;

- d) da je Delegacija Odbora u sastavu: **Dragan Krapović, šef delegacije, poslanica mr Danijela Đurović, članica delegacije i poslanik Slaven Radunović, član delegacije**, učestovala na Pripremnom parlamentarnom sastanku za 26. Konferenciju Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama (COP26) u Rimu 8. i 9. oktobra 2021. godine. Izvještaj o učešću, koji je dostavljen Odboru za međunarodne odnose i iseljenike, prosljeđen je putem elektronske pošte, 25. oktobra 2021. godine. Sastanak je bio priprema za Parlamentarni sastanak za COP26 koji će se održati u Glazgovu 7. novembra 2021. godine i na kojem će učestvovati Delegacija u istom sastavu;
- e) da je Pododbor za turizam SEJM-a Poljske iskazao interesovanje za posjetu Skupštini Crne Gore/Odboru za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje. Posjeta je planirana za 23. i 24. novembar 2021. godine. Delegaciju će činiti: Marek Matuzevski, predsjedavajući Odbora za fizičku kulturu, sport i turizam, šef delegacije, **Gregor Matusijak, predsjednik Pododbora za turizam, Pjotr Uruski, član Odbora, Przemislav Drabek, član Odbora i Marijus Pavelčik, sekretar Odbora**. Dogovoreno je da sastav Delegacije Odbora za planirane sastanke sa Delegacijom SEJM-a Poljske čine: **Dragan Krapović, predsjednik Odbora, Genci Nimanbegu, zamjenik predsjednik Odbora, mr Danijela Đurović, članica Odbora i dr Predrag Sekulić, član Odbora**.

➤ **Na Osmoj sjednici** Odbor je razmotrio

- a) Inicijativu za konsultativno saslušanje mr Aleksandra Stijovića, ministra poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i prof. dr Ratka Mitrovića, ministra ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, br. 00-63-10/21-31, koju je podnijela **poslanica mr Danijela Đurović** i odlučio da održi kontrolno, umjesto predloženog konsultativnog saslušanja mr Aleksandra Stijovića, ministra poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, prof. dr Ratka Mitrovića, ministra ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, prof. dr Danila Mrdaka, državnog sekretara u Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Josipa Đuraškovića, izvršnog direktora Regionalnog vodovoda i Ilira Harasanija, direktora Uprave za inspekcijske poslove. Dogovoreno je da se datum saslušanja odredi nakon obilaska navedene lokacije.

U okviru tačke „Tekuća pitanja” Odbor se upoznao sa:

- b) predstavkom br. 00-8/21-405 od 02. novembra 2021. godine i odgovorom na predstavku koju je uputio generalni sekretar Skupštine Crne Gore, koja je upućena članovima Odbora dana 03. novembra t.g. putem pisarnice. Predsjednik Odbora, Dragan Krapović je upoznao Odbora da je u predstavi navedeno da Ministarstvo kapitalnih investicija nije raskinulo ugovore koji se odnose na izgradnju malih hidroelektrana u Barama Kraljskim. Navedeno je da su mještani Bara Kraljskih, koje direktno pogađa izgradnja malih hidroelektrana 30. septembra 2020. godine podnijeli krivičnu prijavu Osnovnom državnom tužilaštvu u Kolašinu, imajući u vidu uticaj

izgradnje na rijeku Čestogaz, koja pripada Parku prirode Komovi. U predstavi je istaknuto da koncesionar za izgradnju male hidroelektrane na Čestogazu nema nijedan elaborat niti dozvolu za gradnju. Konstatovano je da je predstavka dostavljena Odboru za ekonomiju, finansije i budžet kao nadležnom Odboru Skupštine Crne Gore i Odboru za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje na upoznavanje, s obzirom da upućuje na mogućnost devastaciju životne sredine. Članovi Odbora po ovom pitanju nijesu imali predloga.

- c) **učešćem Slavena Radunovića**, člana Odbora, na Parlamentarnom sastanku za 26. Konferenciju Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama (COP26) koji se održao u Glazgovu, Ujedinjeno Kraljevstvo 07. novembra 2021. godine. Članovi Odbora su upoznati da je Izveštaj o učešću pripremljen za Odbor za međunarodne odnose i iseljenike i da će im isti biti dostavljen nakon sjednice putem elektronske pošte.

➤ Na **Desetoj sjednici** Odbor je razmotrio

a) Inicijativu za konsultativno saslušanje mr Aleksandra Stijovića, ministra poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i prof. dr Ratka Mitrovića, ministra ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, br. 00-63-10/21-36/2, koju je podnio poslanik **dr Dejan Đurović** i donio Odluku o održavanju kontrolnog saslušanja.

b) Odbor je utvrdio i ocjene i stavove (četiri) povodom sprovedenog konsultativnog saslušanja mr Jakova Milatovića, ministra ekonomskog razvoja, na temu „Analiza turističke sezone u 2021. godini i dalji koraci u pravcu razvoja turizma u Crnoj Gori“, koji su, shodno članu 73 Poslovnika Skupštine Crne Gore, dostavljeni na dalju realizaciju Ministarstvu ekonomskog razvoja, Ministarstvu finansija i socijalnog staranja i Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma. Ocjene i stavovi su dostavljeni i Skupštini Crne Gore, na upoznavanje.

U okviru tačke „Tekuća pitanja“ **predsjednik Odbora Dragana Krapović** je upoznao Odbor:

- c) da je delegacija Sejma Poljske posjetila Crnu Goru u periodu 22-25. novembra 2021. godine i da je Informacija o posjeti dostavljena poslanicima uz Saziv, elektronskim putem.
- d) da je delegacija Odbora u sastavu: Dragan Krapović, predsjednik Odbora, dr Predrag Sekulić, član Odbora i članice Odbora mr Danijela Đurović, Jelena Božović i Suada Zoronjić zajedno sa direktorom Regionalnog vodovoda Crnogorsko primorje, Josipom Đuraškovićem, tehničkim direktorom Ivanom Špadijerom i vodećom inženjerkom Marijanom Zenović, obišla lokaciju vodoizvorišta Bolje sestre kako bi se upozнала sa posljedicama antropogenih aktivnosti u neposrednoj zoni sanitarne zaštite vodoizvorišta, stanjem vodoizvorišta i pregledom situacije uzrokovane

eksploatacijom pijeska i šljunka. Podsjetio je da je Informacija o posjeti poslanicima dostavljena uz Saziv, elektronskim putem.

- e) sa predstavkom br. 00-8/21-424 dostavljena je Skupštini Crne Gore 19. novembra tekuće godine i u njoj su, od strane podnosioca, iznesene primjedbe na koncesioni akt ležišta Platac u opštini Kotor. Povod za podnošenje predstavke je objavljivanje Poziva na javnu raspravu (od 2. do 19. novembra) o nacrtu Koncesionog akta ležišta „Platac“ u opštini Kotor od strane Ministarstva kapitalnih investicija. Podnosioci predstavke su stava da je donošenje Nacrta koncesionog akta, bez sanacije postojećeg stanja, preuranjeno. U prilog tome naveli su podatak da se predmetna lokacija eksploatiše od 2006. godine, da kontrola količine eksploatacije nije vršena, kao i da je Državna revizorska institucija u svom Izvještaju konstatovala da se inspekcijskim pregledima nije moglo zaključiti, da li je provjeravano vođenje evidencije o količinama izvađenih mineralnih sirovina, u koje svrhe je izvađena mineralna sirovina korišćena i da li je izvađena veća količina od odobrene količine mineralnih sirovina. Takođe, mišljenja su da bez Izvještaja o stanju eksploatacije navedenog područja nije moguće pripremiti kvalitetan koncesioni akt, kao i da predmetna lokacija nije podobna za eksploataciju i proizvodnju asfalta jer je riječ o bezvodnom kraju u kome stanovnici za piće koriste kišnicu, kao i da se koncesiono područje, prošireno predloženim koncesionim aktom, graniči sa izgrađenim kućama i vjerskim objektima.

Podsjetio je da je predstavka dostavljena Odboru za ekonomiju, finansije i budžet kao matičnom Odboru, dok je Odboru za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje dostavljena na upoznavanje, s obzirom da upućuje na mogućnost devastacije životne sredine.

iv. Informativni pregledi, tabele usklađenosti propisa sa zakonodavstvom EU i RIA obrasci

U 2021. godini Sekretarijat Odbora pripremio je četiri Informativna pregleda za predloge akata koji su upućeni Odboru.

Analizirana je jedna Izjava o usklađenosti propisa sa pravnom tekovinom Evropske unije, analizirana je jedna Tabela usklađenosti propisa sa pravnom tekovinom Evropske unije i jedna Analiza uticaja propisa (RIA).

v. Prilozi predstavnika civilnog sektora

Odboru u 2021. godini nijesu upućivani predlozi predstavnika civilnog društva.

Pristigla mišljenja predstavnika civilnog sektora						
RB.	Vrsta mišljenja (komentar, sugestija, predlog, ostalo)	Naziv organizacije ili fizičko lice	Oblast ili naziv akta na koji se mišljenje odnosi	Datum prispjeća	Kontakt	Preduzeta aktivnost
1.						

vi. Učešće u radu Odbora predstavnika civilnog sektora

U skladu sa članom 67 stav 4 Poslovnika Skupštine Crne Gore, učešće u radu Odbora u 2021. godini uzelo je pet predstavnika civilnog sektora. Podaci su prikazani u tabeli koja slijedi:

Učešće u radu odbora predstavnika civilnog sektora ¹					
RB.	Vrsta učešća u radu (učesće u skladu sa čl. 67 Poslovnika, konsultativno saslušanje, kontrolno saslušanje, javne tribine i ostalo)	Naziv organizacije i imena predstavnika	Oblast ili naziv akta na koji se učešće odnosi	Datum učešća	Napomena
1.	Okrugli sto na temu „Ekološka država – 30 godina kasnije“ (po pozivu)	1.Azra Vuković - NVO Green Home 2.Ksenija Medenica - Centar za zaštitu i proučavanje ptica 3.Vuk Koljenšić - NVO Naša	Zaštita životne sredine	13. 09.2021. godine	

¹ Unijeti tražene informacije i za učešća iz prethodne tabele kao i za sve druge događaje u kojima su učestvovali predstavnici civilnog sektora ili su organizovani u saradnji sa nekom organizacijom civilnog sektora

		akcija 4.Emina Adrović - Zero Waste Montenegro 5.Zenepa Lika - Dr Martin Schneider - Jacoby Association (MSJA)			
--	--	---	--	--	--

SEKRETARKA ODBORA**mr Milena Kapa****PREDSJEDNIK ODBORA****Dragan Krapović**